

**Universitatea „Babeş-Bolyai”
Centrul de Studii Biblice**

THEOLOGIA BIBLICA
- Buletin informativ inaugural -

**Nr. 1, martie 2003
Cluj-Napoca**

Cuprins

Prefață.....	5
--------------	---

Partea I

CENTRUL DE STUDII BIBLICE – PREMIERĂ ÎN CULTURA ACADEMICĂ CLUJEANĂ

1. De ce înființăm <i>Centrul de Studii Biblice</i> al Universității Babeș-Bolyai?	7
2. Centrul de Studii Biblice – prezentare, obiective, perspective	11
3. Scriptură și Patristică.....	22
4. <i>Centrul de Studii Biblice</i> – un pas spre alinierea la preocupările internaționale în domeniul studiului biblic.....	25
5. Verbum Dei.....	28
6. Biblia - carte a lui Dumnezeu și carte a oamenilor.....	35
7. Înființarea institutului de studii biblice – moment istoric.....	37
8. Inaugurarea Centrului de Studii Biblice al Universității Babeș-Bolyai	39
9. Sfânta Scriptură în Centrul de Studii Biblice.....	40
10. Sfânta Scriptură în comunitatea științelor	41

Partea a II-a

CADRUL ORGANIZATORIC ȘI DE FUNCȚIONARE AL CENTRULUI DE STUDII BIBLICE

1 . Statutul de organizare și funcționare a <i>Centrului de Studii Biblice (CSB)</i>	43
I. Cadrul organizatoric	43
II. Cadrul de funcționare și obiectivele activității științifice a CSB	45
III. Obiective în afara programelor de cercetare	47
2 . Lista membrilor Centrului de Studii Biblice	48
3. Tematica de cercetare a Centrului de Studii Biblice.....	51
Preliminarii	51
I. Programe de cercetare de lungă durată	51
II. Programe de durată medie sau scurtă	53
III. Programe de cercetare în lucru.....	54

Prefață

În data de 14 Februarie 2003, în amfiteatrul “Eugen Lovinescu” al Universității “Babeș-Bolyai”, din Cluj-Napoca, a avut loc o **premieră** : **S-a inaugurat Centrul de Studii Biblice.**

Ca orice eveniment cu statut de premieră și acesta a stârnit atât înainte de a se produce, cât și după aceea, reacții și întrebări din cele mai diferite : *Ce înseamnă Centrul de Studii Biblice și de ce era nevoie de înființarea sa ? Care sunt programele Centrului și cât sunt de realiste ? Pe ce se sprijină viabilitatea unui astfel de nucleu de cercetare și care vor fi specialiștii care vor lucra în el ? etc.*

Interesul creat în jurul evenimentului s-a reflectat, în primul rând, în prezența unui auditoriu numeros și foarte diversificat ca pregătire. Au fost de față: Consulul Statelor Unite ale Americii- Domnul Mates – Michael John, prorectori, decani, masteranzi din cadrul Facultăților de Istorie și Filosofie, Studii Europene, Teologie Ortodoxă, Reformată, Romano-catolică și Greco-catolică, reprezentanți ai diferitelor Centre culturale din Universitate, ai Presei și Massmedia, ai Societății Biblice Interconfesionale din România, ai Centrului “Areopagus” din Timișoara, preoți, studenți, alte personalități etc.

Festivitatea s-a deschis cu alocuțiunea Rectorului Universității “Babeș-Bolyai”, **Prof. Dr. Andrei Marga**, care a răspuns la cea mai acută întrebare legată de motivația înființării Centrului, prelegerea Domniei Sale purtând sugestiv titlul: *De ce înființăm Centrul de Studii Biblice al Universității Babeș-Bolyai ?*

Semnificația și oportunitatea înființării Centrului de Studii Biblice a fost, de asemenea, reliefată în luările de cuvânt ale unor invitați sau membri ai Centrului: arhiepiscopul **Jakubinyi György**, **P.S. Episcop Dr. Irineu Bistrițeanul**, **Prof. Dr. Ladislau Gyémánt** – directorul Departamentului de Studii Iudaice, **Pr. Prof. Dr. Ioan Vasile Leb** - Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă, **Kovács István** – Consilierul Episcopului reformat Papp Geza, **Pr. Buzalic Alexandru**, reprezentantul P.S. Sale Virgil Berce - Decanului Facultății de Teologie Greco-Catolică, **Prof. Dr. Molnár János** – Decanul Facultății de Teologie Reformată, **Prof. Dr. Marton József** – Decanul Facultății de Teologie Romano-catolică și **Pr. Prof. Dr. Stelian Tofană**- directorul executiv al Centrului de Studii Biblice.

Conținutul volumului de față îl constituie tocmai aceste cuvântări precum și alte documente menite a oferi o imagine a programelor și obiectivelor de cercetare ale Centrului de Studii Biblice, precum și ale structurii sale organizatorice și de funcționare.

Prezentul volum coincide și cu primul număr al Buletinului informativ semestrial al Centrului și care va purta titlul “*Theologia Biblica*”.

Pr. Prof. Dr. Stelian Tofană
-director executiv-

Partea I
CENTRUL DE STUDII BIBLICE – PREMIERĂ ÎN CULTURA
ACADEMICĂ CLUJEANĂ

1. De ce înființăm *Centrul de Studii Biblice* al *Universității Babeș-Bolyai*?¹

Prof.Univ.Dr. Andrei Marga
 Rectorul Universității Babeș-Bolyai

La inaugurarea **Centrului de Studii Biblice** se pot spune multe lucruri, având în vedere importanța religioasă, larg culturală și istorică a **Bibliei** - cu adevărat cartea fondatoare a civilizației în care trăim – și efectele străvechii cărți a poporului evreu în istoria multimilenară a lumii. Las însă în seama distinșilor mei colegi teologi și istorici răspunsurile la întrebările ce survin. Subliniind faptul că **Centrul de Studii Biblice**, se înscrie ca o premieră în istoria academică clujeană și în România, mă concentrez asupra întrebării simple: de ce înființăm **Centrul de Studii Biblice**? Răspunsul nostru este că sunt cel puțin cinci rațiuni la baza inițiativei Universității Babeș-Bolyai de a înființa **Centrul de Studii Biblice**.

Prima rațiune se referă la **noua pondere a Bibliei**. Și astăzi **Biblia** se poate citi ca magnifică narațiune istorică; ca tezaur lingvistic; ca operă literară; ca viziune cuprinzătoare asupra lumii; ca legitimare a unui sens. Chiar Istoria contemporană a deschis însă o nouă posibilitate de lectură a Bibliei – lectura din perspectiva interogațiilor de astăzi privind relația culturilor.

Nici Samuel Huntington, cunoscutul autor al **Conflictului civilizațiilor** (1993), nu a putut stabili corelații univoce între religii și politici, dar nu putem să nu îi dăm dreptate când observă noua pondere a religiilor în istorie. Din **Biblie** și-au luat bazele religiile monoteiste ale lumii, astfel încât, în privința dreptului preluării decalogului și al interpretării lui Abraham, Moise, Iisus aceste religii au vederi convergente și, în același timp, se despart. Astăzi trebuie să găsim soluții în dialogul iudeo-creștin-islamic, iar studiul **Bibliei** este indispensabil.

A doua rațiune se referă la **noua pondere culturală a religiei**. Suntem după multe indicii “dincoace” de epoca în care se mai putea gândi, urmărindu-i pe Hegel, Feuerbach,

Comte, Marx, Nietzsche, Freud, la depășirea religiei prin filosofie, știință, emancipare socială, reorganizare culturală sau terapeutică personală. Am intrat în ceea ce Franz Rosenzweig anticipa – cu **Steaua mântuirii** (1923) – am intrat în epoca în care religia, filosofia, știința, arta conlucrează, în loc să își propună una depășirea celeilalte.

Studiile specializate de istoria științei arată astăzi foarte clar că fără monoteism nu ar fi fost posibilă identificarea uniformităților cu caracter de lege în cercetarea naturii; că fără morala susținută de **Biblie** nu am avea conștiința datoriei dezinteresate; că fără etica iudaică a dreptății și etica creștină a iubirii aproapelui nu erau posibile ideile de libertate individuală, responsabilitate, devoțiune pentru celălalt, solidaritate umană cu care operăm; că instituțiile democrației moderne – Parlamentul, în primul rând – au cele mai vechi prefigurări în **Biblie**. Nu numai istoria științei, dar și realitatea științei și filosofiei de astăzi atestă un fapt: suntem dincoace de epoca „slujitoare” și am pășit efectiv într-o nouă epocă - după cum Jürgen Habermas a arătat recent, în **Credință și cunoștință** (2002) – în epoca „paralelismului dintre filosofie și teologie”.

A treia rațiune se referă la **noua joncțiune dintre iudaism și creștinism**. Istoria contemporană a obligat ea însăși, prin noi cunoștințe și noi orientări, la înfrângerea unor prejudecăți de milenii și la recunoașteri de anvergură istorică. Evreii l-au preluat pe Isus ca pe cel ieșit din sânul poporului evreu, cu un mesaj pentru evrei, iar scrierile lui Ben Chorin sau Pinhas Lapide ne edifică astăzi. Bisericile – și Ortodoxă și Catolică și Protestantă – își asumă pe Isus evreul, expresie a grandioasei culturi a Israelului, iar scrierile lui Pavel Florenski, Hans Küng, Jurgen Moltmann, la rândul lor ne edifică acum. Abordarea, susținută de investigații istorice, a Bibliei este acum esențială. Suntem, în orice caz, în mediul unor adânci schimbări, ce își au originea în Biblie sau au drept urmare o altă și mai profundă înțelegere a **Bibliei**.

A patra rațiune se referă la **noul nivel de cunoaștere a Bibliei**. Îmi amintesc că student fiind, în 1966, la această Universitate, D.D. Roșca ne vorbea de Hegel și de una dintre primele scrieri ale acestuia, intitulată **Viața lui Isus**. Ca studenți, ne-am grăbit să citim această carte, pe atunci în franceză, și, firește, am rămas entuziasmați. Între timp, am urmărit – desigur ca nespecialiști – cercetările arheologice, investigațiile lingvistice și istorice, publicațiile rabinice despre perioada **Noului Testament**.

Astăzi, când citim **Viața lui Isus**, rămânem uimiți de forța intuiției geniale a lui Hegel, dar și de sărăcia izbitoare a informației istorice de care acesta dispunea. Datele istorice ce ne stau la dispoziție privind **Biblia** sunt acum incomparabil mai multe, instrumentele de analiză

sunt mai sigure ca oricând înainte. Iar cine vrea să cunoască **Biblia**, trebuie să le dea întreaga atenție.

A cincea rațiune se referă la **potențialul unic pe care îl oferă astăzi Universitatea Babeș-Bolyai pentru studiile biblice**. Cu cele patru facultăți de teologie – **Ortodoxă** (1991), **Greco-Catolică** (1992), **Reformată** (1993), **Romano-Catolică** (1994) – și cu performantul **Institut de Studii Iudaice și Istorie a Poporului Evreu „Moshe Carmilly”**, Universitatea Babeș-Bolyai dispune de cea mai complexă structură teologică printre universitățile de pe continent și de un potențial unic de abordare calificată a fundamentului tradiției iudeo-creștine, pe care s-a clădit lumea civilizată.

Suntem, ca universitate, favorizați să avem alături înalți ierarhi cu contribuții istorice în traducerea **Biblii**. În această privință, monumentalele prelegeri inaugurale prezentate în Aula Magna a Universității Babeș-Bolyai de către arhiepiscopul **Bartolomeu**, privind problemele cu care se confruntă traducătorul **Biblii** și de arhiepiscopul **Jakubinyi**, privind erori majore în traduceri de referință ale **Biblii**, au rămas pietre de hotar și au stimulat reflecții noi asupra **Biblii**. Este de datoria noastră să fructificăm acest potențial și aceste avantaje. Vrem să o facem în forma **Centrului de Studii Biblice al Universității Babeș-Bolyai**.

Centrul de Studii Biblice este unul de cercetări, în care investigația, probele, dialogul argumentativ contează. Nu este un **Centru** obișnuit și este limpede că o seamă de mutații – cel puțin în receptarea publică a religiei – vor trebui să intervină. Am în vedere trei astfel de mutații:

a) cei care spun că stau departe de religie vor trebui să accepte că pe terenul religiei și, mai exact, pe terenul cărții străvechi care este **Biblia** se joacă în multe privințe soarta umanității și că, în consecință, cercetarea **Biblii** are relevanță nu doar pentru teologi;

b) teologii nu mai au nevoie să reducă religia la o lirie pur subiectivă sau la un ritual în sine din moment ce a devenit limpede faptul că formele spiritului – religia, arta, filosofia – nu se dispun în succesiune, ci coabitează și conlucrează;

c) toți cei ce participăm la argumentare în științe, în filosofie, în teologie, în viața publică trebuie să conștientizăm faptul că frontierele acestora nu au în fapt deloc rigiditatea cu care lumea s-a obișnuit citind doar dicționare sau simple introduceri. Nu facem un serviciu nici științei, nici filosofiei, nici teologiei dacă ignorăm specificul vreuneia dintre ele, dar nu suntem realiști dacă nu observăm dependența de argumente a fiecăreia.

Astăzi punem în mișcare efectiv **Centrul de Studii Biblice** al Universității Babeș-Bolyai. Centrul este dotat cu sediu, în această clădire (str. I.C. Brătianu nr.22), cu

documentarist, iar **Biblioteca** se va constitui treptat, pe baza resurselor financiare deja alocate și a altora ce se vor aloca. Hotărâtoare va fi, însă, firește, acțiunea competențelor bibliști clujeni și inițiativa lor de cooperare pe un teren esențial și fascinant, pe care surprizele și înnoirile nu s-au încheiat.

2. Centrul de Studii Biblice

- prezentare, obiective, perspective -

Pr. Prof. Univ. Dr. Stelian Tofană

Facultatea de Teologie Ortodoxă

Preliminarii

Universitatea “Babeş-Bolyai” a depăşit demult, atât prin performanţele ştiinţifice, obţinute în multiplele ei domenii de cercetare, cât şi prin anvergura multiconfesională, care caracterizează învăţământul teologic din cadrul ei, dimensiunea unei simple Universităţi. Astfel, că ea a devenit una dintre cele mai dinamice şi mai flexibile Universităţi din Europa, în special datorită varietăţii şi impactului internaţional a programelor ei.

Cât priveşte segmentul teologic al polidimensionalităţii activităţii didactice şi ştiinţifice din Universitate, aş dori, din capul locului, să subliniez, fără cea mai mică intenţie de flatare, că toată această dimensiune a anvergurii teologice a învăţământului de specialitate din cadrul Universităţii se datorează receptivităţii şi intuiţiei profetice a Rectorului ei, Prof. Dr. Andrei Marga, o personalitate şi un intelectual care nu mai are nevoie de prezentări. Domnia sa a înţeles, mai mult şi mult mai devreme decât alţii, că va veni timpul şi a şi venit, când cultura contemporană nu va mai putea să-şi recăpete adevărata ei profunzime şi să-şi definească statutul său ontologic, decât prin religie, iar religia nu va mai putea să-şi deschidă ferestrele ei spre cerul larg al universalităţii umane şi să fie receptată ca fiind în măsură să răspundă aspiraţiilor unei societăţi moderne, adesea în derivă, decât prin cultură.

Există azi tot mai multe voci, care se află în centrul controverselor intelectuale şi care exprimă convingerea potrivit căreia paradigma simfoniei dintre cultură şi religie poate să constituie soluţia defnirii ontologiei creaţiei viitoare a societăţii; sau, altfel spus, că pe tărâmul religiei se joacă de fapt, astăzi, în mod semnificativ, destinul şi soarta omenirii .

Profesorul şi Rectorul Andrei Marga este una dintre aceste voci, dar şi unul dintre puţinii intelectuali din ţara noastră care au avut puterea să intuiască faptul că creaţia, indiferent de ce natură este, are foarte puţine şanse de supravieţuire, dacă n-are lângă ea viabilă şi intuiţia care a pomovat-o şi în interiorul căreia există. În acest sens, opera profesorului Andrei Marga este particularizată de caracteristica unei adevărate filosofii manageriale, care a creat o adevărată *şcoală a filosofiei instituţiei*.¹

Spun toate acestea, pentru că din această școală s-a născut și Centrul de Studii Biblice, din această viziune asupra Instituției și a rolului pe care aceasta o are în viața unei idei, a unui concept, a unui curent, a unei teze etc.

Ideile se nasc în mintea oamenilor, dar se dezvoltă și trăiesc în instituții. Și dacă o idee își are filosofia ei de a fi, aceeași filosofie de a fi trebuie să o aibă și instituția căreia aparține omul, care a generat ideea. De aceea, nu este suficient dacă creem sisteme și nu creem și nu dezvoltăm și instituțiile în care s-au născut sistemele, tezele și antitezele. Acolo unde a apărut teza, dar nu a apărut lângă ea și antiteza, acolo nu există progres. Progresul se naște și există doar acolo unde există lângă teză și antiteza. Ori acestea, ca și mințile care le nasc, pentru a fi viabile trebuie să aparțină, în primul rând, unei instituții, și numai în al doilea rând unui sistem.

Această viziune revoluționară a “filosofului provocator” Andrei Marga a creat din Universitatea “Babeș-Bolyai” o instituție în care se nasc teze, dar și antiteze. Iar aceasta înseamnă că ea e vie.

Sunt convins că multora din această țară nu le place să audă așa ceva. Dar, istoria se scrie, merge mai departe și lasă loc în ea, indiferent dacă ne place sau nu ne place, dacă vrem, sau nu vrem, dacă acceptăm sau nu acceptăm, doar acelor care au mers în ea și nu pe lângă ea. Iar cei care merg pe lângă ea, aceștia sunt anacronicii, adică cei din afara “hronosului”, adică a timpului.

Cât de în timp este Universitatea “Babeș-Bolyai” o spune un singur lucru, exact ceea ce noi azi trăim: Universitatea “Babeș-Bolyai” este singura Universitate din Europa, dacă nu chiar din lume, care a creat în interiorul ei o “instituție” în care să se analizeze la nivel de cercetare științifică interconfesională – Revelația. Și această instituție este Centrul de Studii Biblice.

Din acest punct de vedere evenimentul de azi este fără precedent în cultura și istoria Universităților și a Bisericii din România. De aceea, ceea ce noi azi trăim capătă proporții de eveniment istoric cu statut de unicat. De azi va începe să se scrie istoria culturii teologice în Universitatea noastră pe alte file și pe alte coordonate, decât s-a scris până acum.

Așadar, înființarea Centrului de Studii Biblice în Universitatea “Babeș- Bolyai” este o premieră în cultura și istoria nu numai a învățământului academic universitar românesc, ci chiar și în a celui european.

I - Cadrul și structura organizatorică ale Centrului de Studii Biblice

Centrul de Studii Biblice (CSB) s-a înființat la inițiativa și propunerea Rectorului Universității, Prof. Dr. Andrei Marga, cu acordul Senatului UBB, prin decizia nr. 20075 din 15.05.2001 și cu acceptul ierarhilor care patronează Facultățile de Teologie din Universitate .

Centrul se organizează ca unitate de cercetare științifică în cadrul Universității “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, își începe activitatea, dar o poate și încheia prin decizia forurilor amintite anterior, în cazul în care nu-și justifică existența prin rezultate care să contribuie la ridicarea prestigiului academic al Universității sau în cazul în care devine o tribună de polemici neacademice și prozelitiste.

Nucleul Centrului de Studii Biblice este format din bibliștii celor 4 Facultăți de teologie din cadrul Universității “Babeș-Bolyai”: **Facultatea de Teologie Ortodoxă, Facultatea de Teologie Greco-catolică, Facultatea de Teologie Reformată și Facultatea de Teologie Romano- catolică** , având calitatea de membri activi, dar putând fi cooptați în rândul acestora și alți specialiști din sfera de cercetare și investigație biblică, precum doctori, doctoranzi și chiar masteranzi, care s-au remarcat sau se remarcă prin rezultate performante de specialitate.

Între membrii CSB pot accede și alți cercetători, din alte domenii de cercetare științifică, dar cu preocupări adiacente științelor biblice: filologi, istorici, filosofi, sociologi, psihologi etc.

Centrul de Studii Biblice are și membrii de onoare între care se numără ierarhii care patronează cele 4 Facultăți de Teologie din Universitatea Babeș-Bolyai și care au preocupări de cercetare teologico-biblică (alin. 4 din Statutul de organizare și funcționare a CSB), precum și Rectorul Universității Babeș-Bolyai, Prof. Dr. Andrei Marga.

Centrul dispune de birouri și de o Bibliotecă (în curs de constituire), iar un documentarist asigură serviciile curente administrative și de secretariat ale Centrului. Finanțarea Centrului se face din resursele Universității “Babeș-Bolyai”, precum și din granturi și sponsorizări obținute de Centru.

Cât privește *structura de conducere* a Centrului aceasta are, potrivit Statutului său de organizare și funcționare, următoarea componență:

A. *Membri de onoare* : Prof. Univ. Dr Andrei Marga -Rectorul Universității Babeș- Bolyai

Ierarhii celor 4 Facultăți de Teologie din Universitate:

IPS. Bartolomeu V. Anania,

IPS. Jakubinyi György,

Ep. Pap Geza și

PS. Virgil Berce

B. *Director executiv*: Pr. Prof. Univ. Dr. Stelian Tofană

Funcția de director executiv va fi deținută pe o perioadă de 2 ani universitari, prin rotație, de către fiecare Facultate de teologie din UBB, care își va desemna reprezentantul, prin vot secret, după depunerea candidaturii.

Poate candida la funcția de director executiv doar cei care sunt membri activi a CSB, având aptitudini manageriale și obiective științifice, bine definite, în vederea atingerii unor rezultate viabile în planul cercetării teologico-biblice internaționale.

C. *Documentarist – Anișoara Tăut*

D. *Directori de proiecte*: Prof.Dr.Molnár János

Prof.Dr. Stelian Tofană

Directorii de proiecte sunt desemnați din rândul celor ce au propus schițe de proiect sau programe, pentru cele două specialități (V.T și N.T.) și care au fost aprobate de către membrii activi ai CSB, rămânând în funcție până la finalizarea proiectului.

Credem că se va impune într-un viitor foarte apropiat și numirea unui Administrator, care să fie implicat într-o activitate managerială, de prezentare a proiectelor de cercetare ale CSB, în scopul atragerii de fonduri, colaborări, inițieri de granturi menite să asigure finalizarea proiectelor și acoperirea cheltuielilor activității CSB.

II. Tematica de cercetare a Centrului de Studii Biblice și obiectivele activității științifice a acestuia

Centrul va funcționa ca structură de cercetare complementară structurilor de cercetare științifică existente în Universitatea “ Babeș-Bolyai”, cu scopul explicit de a lărgi aria

dialogului științific și a reconstituirii dimensiunii teologic-spirituale a vieții și civilizației societății contemporane secularizată în contextul politic al celor cinci decenii de materialism.

Avându-se în vedere structura confesională diferită a membrilor CSB, Centrul va promova doar cercetarea teologico-biblică neconfesionalizată, respectându-se specificul lingvistic al părților participante la actul de cercetare științifică.

Centrul de Studii Biblice va desfășura un dialog strict academic și fondat pe argumente științifice, reflectând spiritul ecumenic promovat de Universitatea “ Babeș-Bolyai”.

Aria de desfășurare a activității Centrului de Studii Biblice va acoperi următoarele direcții de cercetare:

- *Filologie biblică* cu accent pe promovarea programelor de specializare în limbile clasice ale Bibliei;
- *Isagogie biblică* care să țină seama de rezultatele științifice, de prestigiu, recunoscute în critica modernă de specialitate;
- *Exegeză biblică* ale cărei rezultate să oglindească cadrul hermeneutic tradițional al Bisericii;
- *Teologie biblică* ținând să acopere hiatusul dintre științele sistematice și cele biblice

Cadrul de desfășurare al activității Centrului de Studii Biblice se va dezvolta în următoarele direcții-obiectiv:

A- Programe de cercetare de lungă durată:

Dintre aceste programe amintim:

1. Realizarea unei serii de *Comentarii biblice interconfesionale* de genul EKK (Evangelisch- Katolischer Kommentar)

Realizarea unui astfel de Comentariu va constitui o premieră pentru teologia biblică românească. Proiectul se va extinde pe o perioadă de timp de cel puțin 10 ani și va atrage în desfășurarea lui teologi nu numai din țară, ci și din străinătate.

Proiectul va debuta cu un comentariu la Evangheliile în care se va încerca, pentru prima oară, în teologia românească, armonizarea datelor tradiției patristice, specifică teologiei ortodoxe, cu cele ale tradiției apusene - catolice și protestante.

Obiectivul major al unui astfel de comentariu poate fi sintetizat în 2 direcții:

- a- cea legată de *Isagogia* cărții tratate, unde punctele de vedere ale specialiștilor sunt uneori foarte divergente

b- cea a *exegezei* propriu-zise unde se va urmări realizarea a ceea ce se cheamă exegeza viitorului- și anume, cea a efectului, adică a influenței pe care textul sfânt îl poate avea asupra minții și vieții celui ce o citește, asupra societății în care trăim.1

În cadrul acestui program se vor desfășura periodic conferințe teologice care vor avea ca scop și repertorierea receptivității muncii noastre, atât în lumea specialiștilor, cât și în viața unei societăți secularizate.

2. Editarea unei ***Biblie comentate*** de genul TOB (Traduction oecumenique de la Bible)

Având în vedere faptul că până la apariția Bibliei jubiliare a Sf. Sinod, editată și adnotată de Arhiepiscopul Bartolomeu V. Anania, edițiile critice ale textului sfânt, în limba română, nu cunosc o astfel de ediție, noutatea, grandoarea și utilitatea proiectului se impune de la sine.

Coordonatele de dezvoltare și desfășurare a acestui proiect urmează a fi discutate într-o sedință specială a Centrului în care se va încerca o colaborare și cu membrii Societății Biblice Interconfesionale de traducere a Bibliei din România (SBIR).

Realizarea unei astfel de colaborării, prin intermediul Centrului de Studii Biblice, va da Universității “Babeș-Bolyai” adevăratul contur al ecumenicității care caracterizează relațiile interteologice din interiorul ei.

Ceea ce va conferi proiectului statut de inedit este atragerea în realizarea lui a specialiștilor și din diferite alte domenii de cercetare științifică, precum filologic, sociologic, filosofic etc. care au o interferență cu problemele specifice unui comentariu biblic.

Poate că vă veți întreba ce valoare teologică vor avea astfel de comentarii interconfesionale, până unde vor merge concesiile teologice, dacă poate fi vorba de o traducere ecumenică a Bibliei, și ce înseamnă aceasta? Astfel de întrebări sunt cât se poate de reale și justificate. Aș dori foarte pe scurt să răspund la ele:

A sosit timpul când Bisericile nu mai pot sta închise între granițele unor ecleziile izolate, iar cei ce le conduc în turnuri de fildeș. Viitorul ecumenismului este numai cel al dialogului, dar a unui dialog deschis și autentic. Ecumenismul a însemnat dialog și până acum, dar i-a lipsit adevărul recunoașterii adevărului. Numai dacă ne vom apropia și vom avea curajul să dialogăm cu adevărul, care n-are confesiune, vom fi credibili lumii contemporane.

Câmpul informațional pur științific nu mai este demult confesionalizat în lumea academică, universitară, de aceea o rezervă față de acest domeniu de cercetare nu ar însemna

decât confesionalizarea celui ce-l neglijează. În acest sens, s-ar pierde mult, lipsind o bază de lucru care ar putea oferi posibilitatea lărgirii spectrului de înțelegere și abordare a unor probleme, multe dintre ele închistate, până acum, între bariere confesionale, trădând autosuficiență, și care n-au avut ca finalitate satisfacerea întotdeauna a acriviei științifice. De aici minusurile în realizarea unor performanțe în diferite domenii teologice, în special biblic și sistematic.

Din această perspectivă, Centrul de Studii Biblice, prin coloratura sa multiconfesională, va încerca să rupă aceste bariere și să deschidă teologia biblică, și spre alte direcții de cercetare și investigare biblică, care până acum au constituit, atât pentru unii, cât și pentru alții, doar direcții ortodoxe, catolice, protestante și nimic mai mult.

Ce înseamnă o traducere ecumenică a Bibliei ? O traducere ecumenică a Bibliei nu există, pentru că traducerea Bibliei numai o dată s-a făcut. În acest sens, mitropolitul Andrei Șaguna, laudând osteneala celor ce au realizat traducerea Noului Testament de la Bălgrad (1648) și a Bibliei de la București (1688) afirma : “ *Limba Bibliei, pentru un popor, numai o dată se poate face: dacă s-a învins piedica cea mare a traducerii credincioase și înțelese și dacă poporul a primit limba aceea, așa-zicând, în însăși ființa sa, atunci următorii n-au de a mai face alta, ci numai de a reînnoi și îndrepta, așa după cum o ar fi reînnoit și îndreptat traducătorul cel dintâiu al limbii, de ar fi trăit în veacurile lor...* ” 1

Așadar, nu poate fi vorba de o traducere ecumenică, dar poate fi vorba de o redare ecumenică a textului sfânt și a mesajului său potrivit cu vârsta de acum a limbii române, aflată permanent într-o dinamică a înnoirii expresiei lingvistice și a îmbogățirii expresivității ei. Iar adevărul pe care textul îl exprimă este mai presus de confesiune. Cine nu-l privește așa, acela, într-adevăr, confesionalizează Scriptura.

O traducere ecumenică a Bibliei este aceea la care lucrează împreună, cu respect față de textul original și mesajul său, teologi ortodocși, catolici, protestanți, neoprotestanți.

Prin urmare, să creem provocator, dar provocând doar adevărul. Acesta nu este nici ecumenic și nici confesional. El este adevărul, și nimic mai mult.

3. Alcătuire și editare de *Dicționare, Cursuri și Gramatici practice, Enciclopedii biblice, Arheologii*, etc.

În această direcție de cercetare se va aborda, cât se poate de repede, problema realizării unui **Dicționar de Spiritualitate Biblică** (al autorilor), primul de acest gen în cultura românească, în care se va face o inventariere a bibliștilor români, o analiză a direcțiilor lor de cercetare, precum și a interferențelor culturale internaționale și interconfesionale, și

chiar interetnice, care se reflectă în tematicile abordate, făcându-se astfel o analiză a stadiului cercetării biblice românești pe diferite segmente ale istoriei.

Tot în acest cadru de cercetare se va urmări realizarea unui compendiu de Istoria limbii ebraice biblice; Istoria scrisului ebraic; a Caietelor practice de Lb. Ebraică biblică.

În acest context se va realiza un Index al ebraiștilor români menit să evidențieze nivelul și dezvoltarea ebraisticii în mediul românesc, contactele cu societățile ebraice internaționale și fondul bibliografic de specialitate uzitat de aceștia în procesul educațional căreia au fost circumscriși.

În aceeași direcție de cercetare, și în care vor fi angajați doar bibliștii vechi testamentari, se va încerca și o aprofundare a cunoștințelor despre Comunitatea iudaică din România, cunoștințe menite să deschidă o nouă perspectivă de dialog interreligios creștin – iudaic.

În perspectivă vom dezvolta și o linie menită aprofundării cunoștințelor de mistică iudaică și de literatură ebraică .

B. Programe de durată medie sau scurtă

1. Elaborarea de **Proiecte de cercetare și Granturi** în conformitate cu cerințele naționale și europene în vederea obținerii de resurse financiare proprii;
2. Realizarea de **parteneriate interne și internaționale** cu marile instituții de profil, în special cu United Bible Society și Studiorum Novi Testamenti Societis (SNTS), în care societăți, câțiva dintre bibliștii români, sunt membri activi.
3. În vederea popularizării activității interne, CSB va organiza **conferințe periodice**, de interes general, atât pentru Universitate, cât și pentru societate;
4. **Alocarea de burse** pentru cercetare cadrelor didactice și studenților din fondurile bugetare și din cele extrabugetare;
5. **Editarea volumelor** rezultate din cercetarea de colectiv sau individuală în Seria “Biblioteca Theologica” a Editurii Presa universitară clujeană;

6. Unul din obiectivele imediate ale CSB, pe lângă programele de cercetare este inițierea demersurilor pentru **înființarea Uniunii Bibliștilor din România** și afilierea acesteia la organizațiile internaționale de profil.

Realizarea unui astfel de obiectiv va da Centrului de Studii Biblice anvergura unui for de referință pe măsura prestigiului Universității care l-a inițiat.

7. Formarea unei **biblioteci de specialitate** în cadrul Universității “Babeș-Bolyai”.

8. Publicarea unui **Buletin informativ** semestrial : “*Theologia biblica*” și a unei reviste de specialitate, într-o limbă de circulație internațională (engleză, germană, franceză, italiană) intitulată “*Sacra Scripta*”.

9. Revista “*Sacra Scripta*” va fi prima revistă de specialitate din spațiul biblic românesc, editată într-o limbă de circulație internațională și care va face cunoscute rezultatele cercetării biblice din Universitatea noastră în spații ale cercetării biblice contemporane de referință. Revista va încerca să se ridice la nivelul de prezentare a marilor reviste internaționale, de specialitate, precum *Revue Biblique*, *Biblische Zeitschrift*, *Harvard Theological Review*, *New Testament Studies* (SNTS).

În acest cadru al prezentării îndrăznețelor proiecte ale Centrului cred că se impune a fi subliniat și următorul lucru: Noi, membrii Centrului de Studii Biblice, suntem convinși că realizarea acestor proiecte va cere timp, bani, forțe intelectuale, conștiente, în primul rând, de imperativele, de valorile, dar și de minusurile teologiei biblice românești, dar mărturisim că suntem pregătiți să ne asumăm această jertfă.

C. Programe de cercetare în lucru

1 . Unul din proiectele, la care se lucrează deja, este cel intitulat: **Aspecte exegetice ale Thorei în lumina cronologiei clasice**, având ca director de program pe Prof. univ. dr. Molnar Janos, de la Facultatea de Teologie Reformată. La acest program vor lucra doar bibliștii vechi testamentari.

Finalitatea acestui program va coincide cu un Simpozion internațional care își va desfășura lucrările în luna octombrie a acestui an, când va avea loc și lansarea primului număr al revistei Centrului “*Sacra Scripta*”.

2. O semnificativă direcție de cercetare, tot pentru acest an universitar, este aceea a bibliștilor nou-testamentari care are ca temă: **Teologia ioanică și sinoptică între tradiție și critica modernă** și care va avea aceeași finalitate ca și cea a programului amintit anterior.

Cercetarea, în acest domeniu, constituie, de fapt, obiectul unui program științific, internațional, având ca director de program pe Pr. Prof. Dr. Stelian Tofană și care s-a demarat deja la Facultatea de Teologie Ortodoxă în cadrul masteratului internațional, cu participarea unor bibliști de primă recunoaștere internațională.

Tematica este axată pe două teme majore legate de teologia și spiritualitatea ioanică, izolat abordate în teologia biblică românească :

- *Mediul cultural elenistic al apariției evangheliei* – Prof. Urs von Arx , Universitatea din Berna și Pr. Prof. Dr. Stelian Tofană, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Cluj-Napoca.

- *Spiritualitatea sacramentală a evangheliei a IV-a – coordonată teologică predilectă a autorului scrierii-* Pr. Prof. Dr. Stelian Tofană, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Cluj-Napoca și Prof. Ulrich Luz, Universitatea din Berna.

În ceea ce privește abordarea științifică a Evangheliei a IV-a, elaborarea proiectului amintit de către bibliștii nou-testamentari ai Centrului de Studii Biblice, în colaborare cu alții din țară și străinătate, cu diversificata sa arie tematică, va însemna, de asemenea, o semnificativă contribuție în cercetarea biblică românească, în domeniul literaturii ioanice .

3. Amintim în acest context și programul grantului condus de Pr. Conf. Dr. Ioan Chirilă, intitulat: *“Biblie și multiculturalitate în Transilvania în secolele XVI – XX”* , la care lucrează deja, la fel, o parte din membrii CSB, proiect care se va derula sub egida CSB.

Cadrul de desfășurare al programului prezentat de Pr. Conf. Dr. Ioan Chirilă este următorul:

Activitatea de cercetare va fi desfășurată pe mai multe nivele de lucru: grupe de studenți; grupe de masteranzi și doctoranzi; colective profesionale de cercetare.

a. Grupele de studenți vor contribui la repertorierea bibliografic-tematică de specialitate.

Vor fi repertorizate și catalogate principalele fonduri arhivistice clujene: Biblioteca Academiei; Arhivele de stat Cluj Napoca și sucursalele din teritoriul județului (cu orientarea de a acoperi tot spațiul transilvănean); fondul de carte al Bibliotecilor și Centrelor culturale clujene. Activitatea va începe odată cu debutul semestrului II al anului universitar 2002-2003.

Se va face în același timp și o inventariere a principalelor ediții ale Bibliei existente în aceste fonduri, iar unde este posibil se va recurge la achiziționarea celor de interes pentru obiectivele de cercetare ale Centrului de Studii Biblice.

b. Grupele de masteranzi și doctoranzi vor alcătui cronică studiilor biblice românești și străine publicate la zi. Această fișare se va realiza pe suport electronic și va avea în vedere detalierea adreselor de accesare sau achiziționare a respectivelor lucrări.

Masteranzii și doctoranzii vor putea alcătui granturi At, susținute și îndrumate de profesorii de specialitate, membri ai CSB. Tematica, în prima fază, va viza contextualizarea exegeticii românești mediului exegetic european. Vor fi elaborate studii comparative menite să identifice principalele linii exegetice specifice mediului teologic românesc.

c. Colectivele profesionale se vor constitui din membrii CSB și din colaboratori.

Dacă toate aceste programe vor fi îndeplinite, Centrul de Studii Biblice din Universitatea Babeș-Bolyai nu va mai fi un simplu Departament de cercetare, ci se va transforma într-o Școală Biblică, de referință, unică în spațiul universitar european.

Acesta este obiectivul îndepărtat a proiectelor Centrului de Studii Biblice din Universitatea Babeș-Bolyai . Dacă toate acestea se vor realiza va depinde numai de noi, de seriozitatea noastră, de exigența noastră, în primul rând cu noi înșine, dar nu în ultimul rând de felul cum vom ști să cerem ajutorul Celui mai presus de noi, și fără de Care nu putem face nimic, nici unul: nici Eu și nici Tu !!

3. Scriptură și Patristică

Pr. Prof. Dr. Ioan-Vasile Leb

Facultatea de Teologie ortodoxă

Prea Sfințiile Voastre,
Stimate Domnule Rector,
Onorată asistență,

Deschiderea **Centrului pentru Studii Biblice** la Cluj este, cum bine s-a remarcat, un motiv de bucurie nu numai pentru Universitatea noastră, ci și pentru cele patru facultăți de teologie care fac parte din aceasta. Trebuie spus că, încă de când s-a născut ideea creerii acestui centru, cei patru decani ai acestor facultăți au îmbrățișat-o cu entuziasm și, iată, acum vedem rodul strădaniilor celor care s-au implicat în dificila activitate de organizare a acestuia. De asemenea, IPS Arhiepiscop Bartolomeu, care are la inimă studiile biblice, a primit cu bucurie înființarea Centrului de Studii Biblice, urmărind cu interes demersurile făcute în acest sens

La un astfel de moment se pot spune lucruri mult și bune. Intrucât, însă, timpul este înaintat, mă voi rezuma doar la câteva propoziții. Și mă bucur că Domnul Rector ne-a prezentat atât de convingător concepția lui Habermas privind relația dintre teologie și filosofie. Noi, însă, suntem mult mai apropiați de Sfinții Părinți, de Sfântul Vasile cel Mare, de pildă, pe care l-am sărbătorit, împreună cu Sfântul Grigorie Teologul și cu Sfântul Ioan Gură de Aur, cu câteva zile înainte. Si spun acest lucru, intrucât acești mari dascăli și ierarhi au fost, în primul rând exegeți de cel mai înalt nivel, al Sfintei Scripturi, arătându-ne nu numai bogăția Scripturii și folosul citirii acesteia, ci și modul în care trebuie interpretată și înțeleasă .

Sfântul Vasile, de pildă, ne spune limpede că *“începutul oricărei învățături este Cuvântul lui Dumnezeu”*. Și tot el aseamănă Sfântâna Scriptură cu o fântână din care se pot adăpa toți cei ce doresc să se împărtășească de Cuvântul veșnic. Iată ce zice el: *“Cei ce sapă fântâni găsesc apă cu atât mai bună, cu cât sapă mai adânc. Așa-i și cu fântâna Sfintei Scripturi. Cine vrea să-i dezgroape și să-I cerceteze izvoarele cerești prin scumpa rugăciune va găsi desigur șuvoiul de har al Duhului Sfânt și-I va simți”*. Și mai departe: *“Tot glasul Evangheliilor este mai mare decât celelalte învățături ale Duhului, fiindcă prin învățăturile*

dinainte ne-a vorbit prin slugile Sale, iar prin Evanghelii ne vorbește El, Stăpânul în persoană”.

Și tot el ne reamintește că: *“Sfânta Scriptură este de Dumnezeu scrisă prin mijlocirea Duhului Sfânt, numai cu scopul ca fiecare suflet care caută mântuirea să poată să culeagă din ea, ca dintr-o vistierie obștească de medicamente, mijloacele vindecătoare, trebuitoare pentru neputințele lui”*.

Iar **Sfântul Grigorie de Nazianz** ne spune limpede: *“Credinciosul are nevoie de cugetarea filosofică și de o judecată înaltă și puternică, pentru a primi cele mai presus de nădejde...Cunoașterea lui Dumnezeu pe calea firii s-a dat oamenilor nu prin glas, ci prin așezarea fapturilor la mijloc, pentru ca cel înțelept și cel fără minte, cunoscând cu privirea frumusețea celor văzute, să se ridice la Dumnezeu”*. Și tot el ne asigură că *“Cuvântul lui Dumnezeu este pâine cu care se hrănesc sufletele flămânde de Dumnezeu”*.

La rândul său, **Sfântul Ioan Gură de Aur** ne asigură că *“tot ce este scris în Sfânta Scriptură este clar și adevărat; tot ceea ce ne este de trebuință este lămurit concis într-ânsa”*. De aceea, cunoașterea Scripturii este neapărat necesară. Iată ce spune același Sfânt Părinte în acest sens; *“Este absolut trebuitoare cunoașterea Sfintei Scripturi. Pentru această cunoaștere însă, nu ai nevoie și nici nu aștepta alt dascăl, căci ai acolo cuvintele lui Dumnezeu. Nimeni nu te va învăța atât de bine ca acelea. Dascălul pământesc deseori este urât din cauza slavei deșarte și a zavistiei”*. Și tot Sfântul Ioan ne atrage atenția, spunându-ne că *“Noi trebuie să cugetăm așa cum zice Sfânta Scriptură, dar să n-o silim pe ea să vorbească așa cum cugetăm noi”*.

Sfântul Chiril al Ierusalimului ne atrage și el atenția asupra felului în care trebuie folosită Scriptura, spunând că: *“Invățătura despre dumnezeieștile taine nu trebuie să se predea la întâmplare și fără dovezi din dumnezeieștile Scripturi și nici nu trebuie să fie înfățișată din presupuneri și prin cuvinte căutate”*. Și, mai departe: *“Nici chiar pe mine, care îți vorbesc acestea, să nu mă crezi dacă nu vei primi din dumnezeieștile Scripturi dovada celor ce-ți vestesc. Mântuirea credinței noastre nu constă în ușurința vorbirii, ci în dovezile dumnezeieștilor Scripturi”*.

Iar **Fericitul Augustin** ne spune și el că: *“Interpretul care ar da Scripturilor un alt înțeles decât cel pe care-l dă însuși Autorul Sfânt se înșeală în însuși sânul Adevărului”*

Aș încheia tot cu un citat din **Sfântul Vasile cel Mare**, care ne spune că: *“Simpla citire a Scripturii nu ajută la nimic, dacă nu se ia darul lui Hristos pe care ni-l arată ea”*. Ori, pentru a cunoaște acest dar este nevoie de tълmăci care să ne poată introduce în universul darului dumnezeiesc.

Această sarcină extrem de dificilă și-au asumat-o specialistii bibliști de la cele patru facultăți de teologie ale noastre. Conlucrarea lor nu poate fi decât benefică, fapt pentru care îi felicităm și adresăm noului Centru de Studii Biblice urarea străbunilor noștri: **Vivat, Crescat, floreat!**

4. Centrul de Studii Biblice – un pas spre alinierea la preocupările internaționale în domeniul studiului biblic

Pr.lect.univ.dr. Alexandru Buzalic

Facultatea de Teologie Greco - Catolică

Departamentul Oradea

Biblia sau Sfânta Scriptură este “Cartea Cărilor.” **Biblia** reprezintă opera lui Dumnezeu care se revelează din transcendență, fiind și o operă a spiritului uman – destinatarul Revelației – care se manifestă în spațiu și timp, în istorie.

Operă divino-umană, **Biblia** se oferă studiului sub un dublu aspect: mai întâi *aspectul spiritual*, a omului credinței care primește mai presus de rațiune șoapta Spiritului Sfânt ce a inspirat și autorii umani ai Scripturii, valorificat în primul rând de teologia spirituală și apoi de celelalte discipline teologice. Urmează *aspectul rațional*, pe care se bazează cercetarea pozitivă, pus în valoare de omul care se apropie de Biblie ca de o operă a patrimoniului cultural universal.

Biblia este fără îndoială cea mai citită Carte din lume, fiind răspândită pretutindeni și tradusă – fără exagerare – în toate limbile Pământului. Reprezentând Adevărul unic, veșnic și neschimbabil, Dumnezeu, se revelează prin “cuvântul scris” astfel încât **Biblia** a fost, este și va fi mereu actuală omului. De la metafizic și religios, gândirea omenirii a cochetat și cu pozitivismul, a acceptat existența lui Dumnezeu sau chiar a negat-o, ajungând în cele din urmă la relativizarea valorilor și mai ales a valorii de adevăr, de unde pesimismul generalizat al culturii contemporane: sceptică față de posibilitatea cunoașterii lui Dumnezeu, pragmatică și refractară față de instituțiile tradiționale.

Suprastructura gândirii moderne nu a produs nici un model soteriologic și nici o instituție care să satisfacă nevoile spirituale, intime, ale ființei umane. Datorită eșecului ideologiilor lumii, omul contemporan caută ieșirea din criză și în același timp caută un răspuns la întrebările existențiale, reîntorcându-se, în cele din urmă, la izvoarele spiritualității și la acel mister transcendent pe care filosofia clasică îl descoperă ca izvor al ființării și pe care teologul îl identifică cu Dumnezeu. De aici și interesul omului contemporan pentru Biblie.

Inaugurarea “**Centrului de Studii Biblice**” în cadrul Universității noastre nu poate fi decât salutară, răspunzând exigențelor preocupărilor actuale. Acest eveniment reprezintă și alinierea la efortul permanent de aprofundare a studiului biblic început în Epoca Patristică și continuat în istorie, mai ales că biblicul a avut o pondere importantă și în cadrul primelor Universități înființate în ambientul cultural european.

Încă de la apariția Universităților, în secolul XIII, disciplinele predate erau artele liberale și Theologia, aceasta din urmă axată pe cunoașterea Bibliei și pe Sentențiarul lui Petrus Lombardus. De altfel, cele mai cunoscute opere filosofice și teologice ale timpului au fost concepute ca urmare a experienței la catedră și au fost destinate activității didactice din Universitățile medievale. Studiul biblic a cunoscut o evoluție ce urmărește de aproape dezvoltarea nivelului general de cunoaștere atins de omenire la un anumit moment istoric.

De la exegeza patristică se ajunge la analiza lingvistică făcută asupra textelor originale, la îmbinarea datelor cuprinse în Sfânta Scriptură cu interpretările cercetărilor din domeniul arheologiei biblice, ajungându-se astfel la un tip de studiu “științific” care are și un mare neajuns: desacralizează Biblia. Comisia Biblică Pontificală (Interpretarea Bibliei în Biserică din 15 aprilie 1993) afirmă faptul că “studiul bibliei este sufletul teologiei” recunoscând la ora actuală mai multe tipuri de metode și abordări pentru interpretare, de la metode istorico-critice clasice și bazate pe Tradiție, până la abordările bazate pe științe pozitive (sociologie, antropologie culturală, psihologie sau chiar psihanaliză); în ceea ce privește hermeneutica, să nu uităm că Biblia trebuie aprofundată în funcție de sensul “Scripturii inspirate”: sensul literal, sensul spiritual și sensul plener. Știința și religia se pot întrepătrunde și completa reciproc, mai ales dacă se dorește cu adevărat apropierea de Adevăr, păstrându-și fiecare competențele specifice.

La ora actuală există în lume centre de studii biblice în ambientul creștinismului catolic, protestant și ortodox, înființate la nivel național sau internațional, precum și Institute ecumenice, prin care se bazează atât pe moștenirea teologică comună cât și pe eforturile bibliștilor proprii. Cunoaștem deja o serie de lucrări de mare valoare, ca să enumerăm arhicunoscutele ediții ale Bibliei de la Ierusalim (Bible de Jérusalem) sau Traducerea Ecumenică a Bibliei (Traduction Oecuménique de la Bible).

În ceea ce privește Biserica Română Unită cu Roma, Greco – Catholică, suntem parte componentă a tradițiilor și spiritualității Răsăritului creștin, dar avem și contribuții proprii în domeniul biblicului, concretizate în primul rând prin Biblia de la Blaj (1795), tradusă după Septuaginta, sau Noul Testament cu explicații, în traducerea Sfinției Sale Dr. Ioan Bălan, Episcop de Lugoj (1925), reeditată în 1937 și 1995.

Devenită prin Unire o parte integrantă a Bisericii Catolice ca unitate spirituală în diversitatea tradițiilor particulare specifice fiecărei Biserici locale, Biserica greco – catolică, păstrându-și patrimoniul liturgic, teologic și spiritual, și-a îmbogățit cunoștințele din domeniul studiului biblic prin deschiderea spre cultura occidentului catolic de rit latin, fără a neglija contribuțiile bibliștilor protestanți sau preocupările în domeniu din Biserica Ortodoxă soră.

După perioada persecuțiilor comuniste și ieșirea din catacombe produsă în urma Revoluției din 1989, Biserica Greco – Catolică se află în stadiul formării viitorilor specialiști din domeniul studiului biblic în diverse centre universitare sau institute internaționale (Roma, Ierusalim, Viena, Atena, etc.), la care se adaugă actualii profesori bibliști, aflați la începutul activității didactice.

Prin intermediul acestora și a profesorilor de teologie ne vom alătura muncii de cercetare din cadrul “Centrului”. Personal, consider că cercetările reunite ale **“Centrului de Studii Biblice”** vor forma un material bibliografic comun pentru studenții teologi și cercetătorii oricărui cult, devenind astfel un pas spre o mai bună cunoaștere reciprocă și colaborare în spiritul Cuvântului Sfintei Scripturi, Spiritul adevărului de care lumea are nevoie “pentru ca toți să fie una” (Ioan 17,22) în cunoașterea ce ne conduce spre iubirea lui Hristos (cf. Ioan 17, 25 – 26).

Fie ca Dumnezeu să binecuvinteze eforturile noastre reunite și ca **“Centrul de Studii Biblice”** să aducă rod bogat atât pe planul activității științifice cât și în plan spiritual !

5. „Verbum Dei”

Prof.Univ.Dr. Molnár János

Facultatea de Teologie Reformată

Științele biblice – atât în cazul Vechiului Testament cât și referitor la Noul Testament – se ocupă de Cuvântul scris al Lui Dumnezeu, de revelația inclusă în scriptură ,care constituie de fapt obiectul cercetării, interpretării și relatării. În toate cazurile scopul sistematic și obiectiv al cercetărilor biblice este să dea o mână de ajutor în înțelegerea mai clară a Cuvântului lui Dumnezeu, a scoate în evidență ce a fost mesajul lui Dumnezeu acolo și atunci în situația istorică, politică, economică, culturală și nu în ultimul rând religioasă, și care este mesajul lui Dumnezeu astăzi. Astfel putem afirma cu certitudine că obiectul cercetării biblice este Biblia, cu altă denumire Sfânta Scriptură, cu cele două mari capitole: Vechiul și Noul Testament.

De fiecare dată când definim Cuvântul scris ca obiect al cercetării, în orice etapă a procesului trebuie să știm că Cuvântul lui Dumnezeu are două aspecte, două laturi. Un aspect este cel divin, transcendent, iar celalalt este immanent, uman. Rolul și responsabilitatea științelor biblice devine important din acest aspect. În Sfânta Scriptură cuvântă Dumnezeu însuși. Esența Scripturii este Cuvântul Lui, cum relatează și H.Bavink : “cuvântul lui Dumnezeu nu poate fi separat de Dumnezeu, nu are existență în sine, deoarece nu poate fi separat în mod deistic de autor și creator.”

Aspectul uman este cel immanent. Pe această latură crește rolul și responsabilitatea științelor biblice: Dumnezeu comunică prin oameni, în limbaj uman, în situații geografice, istorice, politice, sociale, religioase și culturale umane. Cuvântul transmis prin oameni întotdeauna cuvântă către oameni și a luat ființă în formă scrisă în interesul omului tuturor timpurilor. Cuvântul lui Dumnezeu este Verbul, pe care El ni-l adresează prin Sfânta Scriptură, adică Î-și creează drum spre om, cum afirmă Calvin : “Dei loquentis persona.”

Persoanele pe care noi îi numim, printr-o definiție generală autori ai Sfintei Scripturi sunt persoane reale: profeți, preoți, regi, oameni ai pământului sau predicatori, care au trăit într-o anumită epocă și între anumite condiții politice, sociale și culturale și care au transmis și notat Cuvântul lui Dumnezeu . Dar nu numai ei sunt personaje reale, ci și cei cărora se

adrează această revelație, chiar dacă e vorba de persoană sau comunitate, poporul lui Israel sau alte națiuni, puteri mari sau fără semnificație reală.

Rolul științelor biblice contemporane este cercetarea acestei fețe și realități umane, ca prin analiza și valorificarea rezultatelor anterioare descoperite să dea o mână de ajutor în cunoașterea și descoperirea mai aprofundată și mai reală a feței transcendente. În această activitate de cercetare, de analiză și sistematizare științele biblice devin științe în slujba Cuvântului lui Dumnezeu .” Cuvântul lui Dumnezeu are o sarcină: să intre în planul istoric și să aducă mântuire “.- cum afirma profesorul Péntek Árpád. Științele biblice joacă un rol esențial și eficient în realizarea acestei sarcini.

În istoria științelor biblice au existat perioade când atenția cercetătorilor s-a îndreptat numai spre aspectul transcendent al Cuvântului lui Dumnezeu, și au ignorat, chiar au considerat fără importanță latura umană a Scripturii (Epoca interpretării alegorice sau ortodoxiei protestante). Contrar cu acestea în anumite perioade a fost scos în evidență numai latura umană, imanentă, în defavoarea celei transcendente, chiar fiind ignorat total acesta din urmă: iluminismul, raționalismul sau liberalismul. Critica Biblică și exegeza critico- istorică și în zilele noastre îndeplinește acest rol, dar vorbește despre Scriptură fără să se amintească că prin aceasta vorbește Dumnezeu însuși. Pentru aceasta există numai imanența Scripturii și important este numai cea ce spun oamenii în Scriptură. Prin acest gest este contestat dreptul lui Dumnezeu de a lua cuvântul, care vrea să cuvânte în Scriptură și prin Scriptură .

Aceste două metode de interpretare a Scripturii, chiar dacă corespund din punct de vedere metodic și științific cercetării, și cerințelor ontologice, filozofice și metodice, denaturează Scriptura. Absolutizarea uneia dintre laturi rezultă destrămarea percepției despre lume, cea ce schimbă bazele funcționale ale Scripturii.

Științele biblice fiind științe umane, astfel au menirea să confere laturii umane prin metodele cercetării științifice ,prin luarea în considerație și utilizarea , sistematizarea , controlarea și reevaluarea altor științe și discipline , locul ce i se cuvine. Prin acest gest însă nu pot să deterioreze aspectul transcendent al Scripturii, deoarece prin această activitate și-ar pierde obiectivitatea științifică , empirismul, raționalismul și fidelitatea lor.

Orice cercetare științifică creează o imagine falsă despre Dumnezeu dacă pe baza metodelor sistematice și obiective, istorice, lingvistice, arheologice, de istorie literară, de fenomenologie religioasă , prin tezele formulate pe baza rezultatelor de cercetare și prin teoriile empirice se opune cu Dumnezeul care cuvântă prin Scriptură sau cu omul, colaborator în crearea Scripturii.

Ca specificul Cuvântului lui Dumnezeu să-și păstreze armonia în unitatea cosmică structurală, tematică și logică în care Scriptura ne relatează, științele biblice trebuie să fie caracterizate nu numai prin obiectivitate, metodologie și sistematism, dar și smerenie, deoarece scopul oricărei cercetări este cunoașterea transcendentului, apropierea către Dumnezeu. Cum citim în Proverbe 25.2: „Slava lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor, dar slava împăraților stă în cercetarea lucrurilor.”

Descoperirea valorilor ascunse este dreptul regilor, o muncă regală. Când științele biblice acceptă această slujbă regală, descoperă și fac cunoscute nu numai valorile ascunse, dar prin acestea și pe Dumnezeu cel care creează și ascunde valorile. Tocmai din acest motiv, pe calea slujbei regale, cercetătorul, omul de știință, cel căutător de taine, poate pași numai desculț, cum a stat și Moise în fața lui Dumnezeu.

Luând în considerație noțiunile de bază ale științelor: caracterul empiric, obiectivitate, raționalitate, științele biblice în cadru cercetării, mai ales atunci când își formulează teoriile și concluziile, niciodată nu au voie să ignore următoarele:

Toată Scriptura este inspirată de Dumnezeu (pászá gráfé theopneüsztosz : 2.Tim.3.16.)

Cuvântările profeților nu izvoeau din voia oamenilor, ci cum citim la 2.Pet.1.21.: oamenii lui Dumnezeu cuvântau porniți fiind de Sfântul Duh.(hüpo pneüματοςz hágiu feromenoj).

Cum trebuie înțelese aceste afirmații?

Dacă analizăm expresia TEOPNEÜSZTOSZ, forma verbală a cuvântului este a sufla, iar cea adjectivală este: suflat. În acest context se poate afirma că nu numai unele capitole ale Scripturii sunt suflate, adică inspirate de Dumnezeu, ci toată Scriptura. Atât inspirația, cât și Scriptura creată în starea de inspirație sunt creațiile Lui.

Această noțiune însă înseamnă și a insufla, insuflat. Atunci deci când vorbim despre inspirația Scripturii subliniem și faptul că Dumnezeu a încredințat misiunea de a scrie Scriptura unor oameni, adică a insuflat cuvântul Lui sau chiar, bazându-ne pe unele versete se poate folosi și noțiunea de a dicta. (II.Moise 34.72.,24.12.,31.18.) În unele situații le-a poruncit, în alte cazuri le-a grăit sau le-a comunicat.

Scriptura este deci TEOPNEUMATICĂ, cea ce înseamnă că a izvorât în sufletul lui Dumnezeu, fiind suflat și insuflat prin Duhul Lui în cei care au ajuns în starea de inspirație, au notat cuvântul lui Dumnezeu, creând Scriptura.

Dacă analizăm verbul DZEGO, devine clar că inspirația Scripturii și inspirația autorului sunt două noțiuni diferite. Noțiunea de inspirație se referă nu la persoana care notează cuvântul lui Dumnezeu, ci la cuvântul notat. Cel care notează sau cuvântă graiul lui Dumnezeu este inspirat numai atunci și atât când și cât ascultă, vorbește sau notează

neschimbat, autentic cele auzite și spuse (insuflate) chiar dacă nu înțelege, nu pricepe sau nu poate să interpreteze acestea. Când persoana respectivă nu vorbește sau scrie sub insuflarea Duhului Sfânt , cele vorbite sau scrise nicicum nu pot fi numite inspirate precum nici el însuși.

Astfel Scriptura are doi autori : primul este Dumnezeu, iar celălalt persoana care în stilul său propriu, cu bogăția vocabularului personal, cu simbolistica propriei epoci istorice, în starea sufletească individuală a notat ceea ce Dumnezeu a spus, a inspirat, a comunicat prin el. Astfel Scriptura, chiar dacă este creație umană poartă inspirația lui Dumnezeu și conținutul lui astfel reprezintă autoritatea față de oamenii tuturor timpurilor. În Scriptură cuvântul lui Dumnezeu nu trebuie căutat printre cuvintele și ideile oamenilor deoarece toată Scriptura este cuvântul autentic al lui Dumnezeu, cum afirmă C. van der Waal.

De aceasta *“toată Scriptura este însuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună” 2.Tim.3.16-17.*

Aceste valori se reflectă și în cea de a II. Confesiune Helvetică .

Când științele biblice uită aceste realități , devin științe care și-au pierdut autenticitatea, credibilitatea, și menirea.

Sistemul științelor biblice poate fi prezentat într-o formă piramidală în care baza este constituită din două domenii importante : izagogica sau istoria literară și istoria poporului ales. Aceste două stau la baza exegezei din care rezultă vârful piramidei : biblica.

Denumirea de izagogică provine de la călugărul Hadrian, un reprezentant important al școlii din Alexandria. Opera lui scrisă în limba greacă poartă denumirea de EISZAGOGÉ EISZ TASZ TEIÁSZ GRÁFÁSZ – INTRODUCERE ÎN SCRIERILE DIVINE . Eiszago înseamnă a introduce, a iniția .

Diferitele epoci ale istoriei au definit sub această denumire știința care se ocupă de cunoștințele premergătoare necesare înțelegerii Sfintei Scripturi. Tematica, volumul și obiectul acestor cunoștințe s-au schimbat în funcție de gândirea teologică dominantă a epocii respective. Teologia secolului XX. Sub denumirea de izagogică definește istoria literaturii celor două testamente.

Domeniul de cercetare, obiectivul și materia istoriei literaturii Vechiului Testament are două planuri : Canonul, și Cărțile biblice canonizate. Pe primul plan scopul istoriei literaturii este cercetarea obiectivă și metodologică a procesului de canonizare: cum au fost redactate unele culegeri de cărți, cine și unde le-au redactat în această versiune, în ce condiții istorice, sub influența căror curente teologice s- a născut Canonul , conținând 24 de cărți. La istoria

canonului se aliniază și cercetarea unor traduceri : cine, când ,cu ce scop , la adresa cui au efectuat unele traduceri de Biblie, în ce limbi, cu ce scopuri teologice, politice.

Istoria literară pe acest plan se bazează pe rezultatele cercetării istoriei canonice, istoriei traducerilor, a tradiției și tipăriturilor, dar totodată nu poate să ignore nici rezultatele cercetării lingvistice semite, grece și latine, precum și ale paleografiei.

Pe al doilea plan scopul istoriei literaturii este să cerceteze cine și când a scris unele cărți biblice, în ce condiții istorice a trăit , ce argumente teologice l-au îndemnat să scrie, ce a fost scopul, tematica și esența comunicării verbale sau scrise. Dat fiind faptul că multe cărți nu au fost scrise în timpul producerii evenimentelor sau a profeției , istoria literară are și rolul să se ocupe și de istoria redactării.

Scopul cercetării istoriei poporului ales este studierea vieții politice, sociale, religioase și culturale ale acestora. Orice text – istoric, liric, profetic, filosofic, messianistic sau escatologic - din Vechiul Testament poate fi înțeles doar dacă cunoaștem condițiile epocii în care evenimentul s-a produs, cunoaștem personajele de marcă care sunt părtașe în evenimente, putem să schițăm curente teologice contemporane, avem idei despre schimbările politice și culturale și avem imagine despre caracterul, identitatea și crezul omului din acea vreme.

Critica biblică și istoriografia rațională privește Vechiul Testament ca pe-o carte de istorie. Din aceasta rezultă că unele capitole sunt acceptate ca documente autentice, iar altele sunt contestate. Face deosebire între relatări reale și iluzorii, fapte și mituri, evenimente care pot fi datate și altele, care nu se încadrează în timpul istoric. Desparte miezul istoric de cel teologic și pe acesta din urmă îl încadrează în procesul mitizării.

Von Rad afirmă că în cercetarea istoriei lui Israel și în selectarea materialelor istorice rolul primar nu a fost opinia criticii istorice din zilele noastre despre această istorie, ci modul cum acest popor și-a văzut propria istorie și în anumite perioade istorice care a fost părerea lui despre propriul trecut și prezent.

Istoriografia Vechiului Testament prezintă istoria poporului ales, ca o istorie reală care se încadrează în timpul istoric și se petrece pe un plan geografic bine conturat. Ca istorie reală nu este izolat și de sine stătătoare ci prin evenimentele lui se leagă de istoria popoarelor contemporane vecine și în cultura, civilizația, gândirea politică și religioasă poartă semnele popoarelor semite, cât și semnele altor etnii sau state străine. Cea ce îi conferă un caracter original acestei istorii reale este gândirea istorică a lui Israel ca factor al autocunoașterii și autoaprecierii. Această istorie este cadrul de activitate al lui Jahve .

Nici în cronologia lui Israel, nici în viața popoarelor vecine contemporane nu există eveniment în care Jahve nu ar juca un rol hotărâtor. Când Israel și-a scris propria istorie, a

lărgit sau a strâmtorat unele evenimente, de multe ori concentrând secole în câteva fraze sau reîntorcându-se la unele evenimente, nu a procedat după regulile istoriografiei moderne. Nici nu a fost important, deoarece Israel a dorit în orice epocă să-și mărturisească credința legată de Jahve ,cel care este stăpânul timpului istoric. Astfel istoria lui Israel se prezintă a fi o istorie kerugmatică.

Exegeza are ca scop interpretarea Scripturii – a unor texte sau capitole – în contextul istoric existent în care textul a luat ființă. Ca aceste texte biblice să devină purtătoare ale vieții pentru omul zilelor noastre, prima dată trebuie interpretate și înțelese în lumea, locul și limbajul specific epocii în care au luat ființă. Exegeza servește această înțelegere.

Independent de metodele cu care lucrează, exegeza își pierde importanța teoretică, cât și cea practică, dacă întoarcerea spre trecut nu este urmată de privirea prezentului și viitorului. De aceea are și un rol important: cercetarea în procesul căruia poate fi înțeles cadrul lingvistic, istoric, sociologic, psihologic, cultic, care contribuie la înțelegerea textului. Dacă pornim din premisa, că exegeza este un dialog cu textul, în acest dialog capătă un accent deosebit actualitatea și mesajul textului, adică faptul că Dumnezeu vrea să se adreseze omului zilelor noastre. Se deosebește de interpretarea textelor literare prin faptul că noțiunea “acolo și atunci” își caută cadrul contemporan. Exegeza textelor biblice nu poate fi numai o interpretare biblică. Dacă rezultatele cercetării nu pot fi aliniate în slujba homileticii pe lângă biblică, dacă nu poate să dea viață textului rostit, scris, analizat și interpretat în trecut, își pierde legalitatea teologică și cea bisericească.

Până ce izagogica și istoria literaturii cu științele auxiliare își oferă rezultatele în slujba exegezei, acesta din urmă se oferă ca ajutor în slujba biblicii, care este coroana științelor biblice. Acesta sistematizează învățătura Vechiului Testament, interpretează și analizează mesajul Bibliei, caută ideile de bază și leit-motivele în care devine evidentă Kerugma.

Având în vedere că Vechiul Testament cuprinde 1.500 ani din istoria Israelului, și astfel literatura biblică este purtătorul revelației într-un interval deosebit de larg , biblica își desfășoară activitatea de sistematizare de două planuri.

Primul plan urmează ordinea istorică și cronologică, prezentând religia Israelului din epoca patriarhilor până în epoca intertestamentală. Prin aceasta ne schițează apariția monoteismului și efectul acestuia. În analiza acestui proces sunt luate în considerație și culturile cât și religiile popoarelor învecinate. Astfel joacă un rol esențial și rezultatele

cercetării istoriei religiilor, mai ales a celei comparative. Când biblica conferă un rol mult prea important acesteia, uită faptul că creatorul monoteismului din Israel nu a fost poporul, ca entitate culturală sau etnică, ci chiar Dumnezeu însuși. Din acest motiv rolul biblicii nu este interpretarea unei analize din punctul de vedere al istoriei religiilor, ci prezentarea revelației în istorie.

Pe planul celălalt, prin sistematizarea noțiunilor teologice, a învățăturii și a doctrinei, biblica cuprinde ceea ce Vechiul Testament învață despre Dumnezeu, om, viață, moarte, înviere, teocrație, Messia, cult, etică, politică și alte probleme sociale. Prin descoperirile sale, biblica vine în ajutorul dogmaticii și teologiei practice.

Biblica Vechiului Testament nu poate să uite că domeniul său de cercetare nu se termină la granița timpului, unde se încheie timpul istoric al Vechiului Testament. Revelația Vechiului Testament arată dincolo de evenimentele istorice spre escatologia Noului Testament. Din acest motiv biblica Vechiului Testament trebuie să urmeze linia revelației până la granița, chiar prima treaptă a Noului Testament.

Acest **centru**, care oficial își deschide porțile astăzi, are menirea să ofere un cadru științific cercetării biblice, prin care să cunoaștem cât mai profund gândirea lui Dumnezeu, și planurile lui în viața noastră personală și comunitară. EL să fie Cel care va binecuvânta pe cei care Î-L caută.

6. Biblia - carte a lui Dumnezeu și carte a oamenilor

Prof. Marton József

Facultatea de Teologie Romano-Catolică

Biblia este cartea fundamentală a Bisericii lui Christos, care reprezintă atât revelația lui Dumnezeu, cât și o scriere a comunității umane.

Biblia constituie sursa principală de inspirație a teologiei, are o funcție constitutivă în ce privește Biserica, reprezintă baza studiului teologiei și a catehezei, izvorul și mediul celebrării comunității. Pe de altă parte interpretarea **Bibliei** a constituit în decursul timpurilor și unul din tărâmurile de controversă între membrii sau comunitățile Bisericii lui Christos. În același timp Biblia a reprezentat un factor cultural esențial. În Europa traducerile Bibliei au contribuit în mod determinant, de la sfârșitul Evului Mediu, la formarea limbilor literare, aceasta constituind de asemenea o sursă de inspirație pentru literatură și artă.

Aceste valențe multiple ale **Bibliei** arată semnificația deosebită a acestei opere unice, al cărei autor este deopotrivă Dumnezeu și omul. În calitate de mediu al revelației Sfânta Scriptură este cartea care impune respect, și Biserica se află permanent în ipostaza de ascultătoare a Cuvântului lui Dumnezeu. Pe de altă parte Biblia cuprinzând scrieri ale unor generații întregi de oameni, care au trăit în diferite timpuri, în medii istorice și culturale diverse, avându-i deci originea în lumi îndepărtate din perspectivă temporală și culturală, înțelegerea ei impune o activitate exigentă de cercetare, bazată pe mijloacele specifice ale științei.

Activitatea de cercetare este pe de o parte indispensabilă pentru perceperea sensului sau sensurilor Scripturii, fără de care credința s-ar baza doar pe idei și năzuințe pur subiective. Pe de altă parte cercetarea biblică nu poate fi un scop în sine, nu se poate rupe de viața integrală a Bisericii, dacă nu dorește să devină o disciplină strict teoretică, fără consecințe asupra vieții umane sau a comunității celor care cred.

Devine evidentă astfel această relație dintre cercetarea biblică și misiunea Bisericii. Studiul bibliei, desfășurat cu mijloacele adecvate ale unei discipline științifice, are menirea de a revela mesajul autentic al lui Dumnezeu către persoana umană și către comunitate. Astfel cercetarea biblică contribuie în mod esențial la dezvoltarea teologiei, la permanenta înnoire a

misiunii Bisericii de transmitere, păstrare și interpretare a revelației. Biserica are rolul de a încuraja și de a facilita activitatea de cercetare, de a integra rezultatele autentice ale acesteia, dar și de a prezenta în fața celor care desfășoară activitatea de cercetare principiile fundamentale ale credinței. Această interacțiune se desfășoară întotdeauna în ambele sensuri.

Dacă în trecut interpretarea Bibliei a constituit și un prilej pentru disensiuni, secolul 20. a schimbat în mod radical această situație. Cercetarea biblică a devenit unul dintre cele mai importante domenii în care specialiștii au reușit să depășească granițele intreconfesionale, și au contribuit la redescoperirea faptului că biblia este una din cele mai prețioase valori comune ale creștinilor, indiferent de comunitatea ecclezială din care fac parte.

Având în vedere aspectele menționate considerăm că înființarea unui **Centru de Studii Biblice** în cadrul Universității noastre, în care conlucrează cercetători și cadre didactice aparținând diferitelor tradiții bisericești constituie un deosebit prilej de bucurie pentru comunitatea universitară, dar și pentru bisericile noastre, un semn vizibil și credibil al deschiderii ecumenice de care dă dovadă Universitatea noastră.

Doresc să felicit conducera Universității pentru această inițiativă cu totul deosebită și să urez mult succes colectivului **Centrului de Studii Biblice**, în activitatea sa dificilă și plină de responsabilitate.

7. Înființarea institutului de studii biblice – moment istoric

Ladislau Gyémant

Facultatea de Studii Europene

Înființarea **Institutului de Studii Biblice** din cadrul Universității “Babeș-Bolyai” reprezintă un moment istoric în viața noastră academică din mai multe puncte de vedere. Este un moment istoric dacă examinăm antecedentele și tradițiile pe temeiul cărora se înfiripă această nouă componentă a infrastructurii didactice și de cercetare din universitatea noastră, dar este totodată și o deschidere de însemnătate istorică spre lumea fascinantă a studiilor de acest gen cu care se mîndresc cele mai prestigioase instituții academice din lume.

Din perspectiva tradiției, cunoscînd faptul că nimic temeinic nu poate fi zidit fără a lua în seamă învățămintele și experiențele trecutului, considerăm că înființarea unei astfel de instituții academice în premieră în țara noastră tocmai la Cluj, într-o parte a țării recunoscută pentru valențele ei multiculturale, multietnice, multiconfesionale, este cît se poate de binevenită. Conviețuirea diverselor confesiuni în decursul secolelor, cu prețuirea deopotrivă a însemnătății fundamentale a Cărții Cărilor, a Bibliei, ca sursă de credință și erudiție în același timp, a constituit și constituie izvorul respectului și stimei reciproce a valorilor, cu recunoașterea specificității fiecăreia în ceea ce tradiția europeană a consacrat în formula “unității în diversitate”.

Nu întîmplător, dorința de cunoaștere veridică a textului veterotestamentar într-o vreme a Reformei care a însemnat în multe țări confruntări sîngeroase, a adus în Transilvania secolelor XVI-XIX o aplecare spre studiu și erudiție, o întoarcere la izvoarele originale ale Scripturii, ceea ce a favorizat, între altele, studiul limbii ebraice și înregistrarea activității fructuoase în acest spațiu a circa 100 din cei 1500 de ebraiști creștini ai Europei din perioada menționată. Personalități de talia lui Johann Alstedt, Martin Opitz, Mathias Vehe-Glirius, H. J. Bisterfeld sau L. Piscator au venit la Cluj, Alba Iulia sau Aiud elaborînd gramatici și manuale, publicînd lucrări de exegeză biblică, deschizînd prin activitatea lor didactică perspectiva pregătirii unor specialiști proprii. Nu întîmplător, Apáczai Csere János își deschidea stagiul său de rectorat la Colegiul din Alba Iulia în 1653 cu un discurs de recepție consacrat însemnătății reîntoarcerii la textul biblic inițial.

Iar unul din personalitățile emblematice ale renașterii culturale moderne românești din Transilvania, Ion Budai-Deleanu, se dovedește, prin prisma operei sale istorice rămase timp de două veacuri în manuscris și editate de-abia cu circa un deceniu în urmă, un cunoscător și un

exeget de valoare al tradiției biblice puse într-un context de amploare copleșitoare a istoriei universale a umanității.

Desigur, activitatea de secole a erudiților exegeți și a învățăceilor lor a generat un vast tezaur al manuscriselor și cărților incluzând lucrări exegetice, de arheologie, istorie și geografie biblică, gramatici, dicționare, manuale, notițe de curs, traduceri, păstrate în fondurile marilor biblioteci clujene și care pot oferi un teren de activitate fertil cercetătorilor și studenților afiliați noului Institut de studii biblice. Marile biblioteci transilvănene de la Cluj, Alba Iulia, Tîrgu Mureș, Sibiu, cu fonduri de carte constituite timp de câteva secole, sînt de asemenea o precondiție ce favorizează preocupările viitoare pe acest tărîm.

Înființarea **Institutului de Studii Biblice** este binevenită și se inaugurează sub cele mai bune auspicii în cadrul instituțional al Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj, care, în mod singular în Europa, oferă un teren optim de conlucrare pentru nu mai puțin de patru facultăți de teologie ce reprezintă confesiunile creștine constituite istoric în peisajul spiritual al Transilvaniei, precum și unui Institut de studii iudaice.

Înmănunchierea acestor forțe spirituale, intelectuale într-un efort concertat și concentrat consacrat studiilor biblice deschide pentru viitor perspectiva afirmării cu o voce proprie, originală, în peisajul academic universal a noului centru clujean. În condițiile unei politici consecvente de integrare creatoare într-o lume tot mai interdependentă și interconectată a colaborării științifice internaționale, avem acum posibilitatea unor noi contacte fertile, în măsură a valorifica tradițiile și potențialul unei cercetări de acest gen și în sfera globală a studiilor biblice.

Organizarea la Cluj a unor întâlniri internaționale consacrate studiilor și relațiilor interreligioase în cooperare cu instituții și rețele științifice din Anglia, Franța, Germania, Statele Unite afirmate pe acest tărîm poate constitui un bun început pentru materializarea programului ambițios și binegîndit prezentat de conducerea noului Institut.

Salutînd cu căldură apariția **Institutului de Studii Biblice** și urîndu-i deplin succes în activitatea sa, dorim să asigurăm conducerea și membrii săi de cea mai sinceră dorință de colaborare și cooperare a Institutului de iudaică din Cluj.

8. Inaugurarea Centrului de Studii Biblice al Universității Babeș-Bolyai

Jakubinyi György

Arhiepiscop romano-catolic de Alba Iulia

Mîntuitorul Nostru a întemeiat Biserica Sa unică nu pe Sfânta Scriptură ci ca Trupul Său Mistic bazat pe mărturia credinței Sfinților Apostoli și i-a trimis pe Sfinții Apostoli în lume la propovăduirea Celei Bune Vești fără să dea lor câte un exemplar din Biblia. Totuși credința noastră are la temelie sa două surse: Sfânta Scriptură inspirată de Spiritul Sfânt și Sfânta Tradiție, păstrate, coordonate și explicate lumii contemporane prin Magisterul Bisericii.

Astfel studiul Sfântei Scripturi stă în Biserica noastră chiar la rădăcina propovăduirii Sfintei Evanghelii. Însuși Mîntuitorul ne îndeamnă la cercetarea Bibliei: *"Voi cercetați Scripturile, de vreme ce socotiți că în ele aveți viață veșnică; și ele sunt cele ce mărturisesc despre Mine."* (Io 5,39).

De aceea salut cu bucurie **Centrul de Studii Biblice** universitare pentru că va fi un laborator religios și științific pentru cercetarea Scripturii adică a lui ISUS CRISTOS. Să urmăim îndemnul din Talmud: *"Asse Toratcha kewa. Kewa ittim laTorah. Im ta'azwena yom, yomayim ta'azweka."* (Fă din Lege un răstimp stabilit. Stabilește un anumit timp pentru studiul Legii. Iar dacă o părăsești pe o zi numai, ea te va părăsi pentru două zile. Citat după SHIRÚ LADONAI, Neuhausen-Stuttgart 1981,16

Urez ca această experiență a îndrăgostiților din cîntecul popular să nu se realizeze în noul **Centru de Studii Biblice!**

9. Sfânta Scriptură în Centrul de Studii Biblice

P.S. Dr. Irineu Pop-Bistrițeanul

**Stimate Domnule Rector,
Eminența Voastră,
Prea Cucernice Părinte Director,
Onorată Asistență**

Sunt bucuros să mă aflu astăzi aici, la inaugurarea **Centrului de Studii Biblice**. Cred că această realizare sfântă este plăcută lui Dumnezeu, bineștiind că Sfânta Scriptură este Cuvântul lui Dumnezeu, Cartea Cărților, Scrisoarea pe care Dumnezeu ne-o adresează nouă, dăruindu-ne lumină călăuzitoare și adevăr mântuitor.

Din punct de vedere istoric, Sfânta Scriptură este o carte de istorie sfântă. Din punct de vedere literar, Sfânta Scriptură este cea mai măreață operă literară. Din punct de vedere religios-moral, Sfânta Scriptură ne oferă curate și eficiente învățături religios-morale pentru mântuirea noastră.

Astăzi, când există atâta paloare religioasă, atâta anemie morală, atâta nevoie de injectat un spirit nou în venele vieții lumii noastre, socotim că e nevoie de morală. Și nu există morală fără de religie și nici religie fără Sfânta Scriptură.

Cineva spunea: *«Sfânta Scriptură este ca un copac uriaș și fiecare cuvânt al ei este o ramură puternică. Am scuturat fiecare din aceste ramuri, dornic să văd ce poartă în ele și ce îmi vor dăruia. Niciodată scuturatul lor nu m-a dezamăgit»*.

Sper că scuturatul ramurilor sau al cuvintelor Sfintei Scripturi nu va dezamăgi pe ostenitorii acestui Centru și cred că aceste osteneli vor fi încununuate cu roade bogate din care vom gusta toți.

În încheiere, aduc aici salutul și binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Arhiepiscop Bartolomeu pentru un început bun.

10. Sfânta Scriptură în comunitatea științelor

Kovács István

Consilier diaconal al Episcopului Pap Géza

**Stimate Domnule Rector,
Eminența Voastră,
Prea Cucernice Părinte Director,
Onorată Asistență**

Am nobila misiune de a Vă transmite cele mai călduroase urări din partea conducerii Eparhiei Reformate din Ardeal, personal din partea Domnului Episcop Pap *Géza*, cu ocazia inaugurării **Centrului de Studii Biblice** la Universitatea Babeș-Bolyai.

Doamnelor și Domnilor!

Ne aflăm, incontestabil în fața uneia dintre cele mai de seamă înfăptuiri ale acestui locaș de știință și cultură. Inaugurarea **Centrului de Studii Biblice** readuce Sfânta Scriptură în comunitatea științelor, care de fapt au purces într-un fel sau altul dintr-însa.

Înființarea acestui centru nu face altceva, decât să redeschidă izvorul cel de taină, dătător de viață, și să croiască calea ei firească către lumea aceasta atât de însetată după adevărul suprem al iubirii divine.

Ne dăm de bunăoară seama, că de fapt spiritualitatea creștină nu a fost niciodată surghiunită de aici, chiar dacă așa am crezut, chiar dacă așa ne-a fost dat să înțelegem.

Ea s-a retras doar în taină, așteptând momentul prielnic să strălucească din nou. Iată, se pare că acest moment a sosit. Binecuvântată să fie această zii și înnobilită cu toate darurile Spiritului Dumnezeuiesc.

Ne-am adunat în jurul acestei minuni și suntem martorii unui nou început, care poate deveni izvorul conlucrării bazată pe etica creștină și pe iubirea sfântă ce radiază din ea.

Fie, ca acest centru să nu fie niciodată nevoit să-și închidă porțile !

Fie, ca izvorul nesfârșitei cunoașteri să curgă din belșug tot mereu, potolind setea de cunoaștere a tuturor celor care vin la Dânsa !

Să așezăm pavăză la porțile acestui centru, dragostea creștină, care ne unește și ne dă puterea biruinței.

La mulți ani!

Cluj, la 14. februarie 2003. 02. 19.

Partea a II-a

**CADRUL ORGANIZATORIC ȘI DE FUNCȚIONARE AL
CENTRULUI DE STUDII BIBLICE****1 . Statutul de organizare și funcționare a *Centrului de Studii
Biblice (CSB)*****I- Cadrul organizatoric**

Art.1- Centrul de Studii Biblice (CSB) se organizează ca departament de cercetare științifică în cadrul Universității “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, prin decizia Rectorului, a Senatului Universității cu numărul 20075 din 15.05.2001 și cu acceptul ierarhilor care patronează Facultățile de Teologie din Universitate și care vor susține această activitate de cercetare.

Art.2 - Centrul se organizează, își începe activitatea și o încheie numai prin decizia forurilor amintite la art. 1.

Art. 3 – Centrul își poate încheia activitatea în cazul în care nu-și justifică existența prin rezultate care să contribuie la ridicarea prestigiului academic al Universității sau în cazul în care devine o tribună de polemici neacademice și prozelitiste.

Art. 4- *Membrii activi.*

Nucleul Centrului de studii biblice va fi format din bibliștii celor 4 Facultăți de teologie din cadrul Universității “Babeș-Bolyai” (Facultatea de teologie ortodoxă, greco-catolică, protestantă și romano - catolică), având calitatea de membri activi, dar putând fi coopțați, spre munca de cercetare și perfecționare a ariei de investigație biblică și alți specialiști, precum doctori, doctoranzi și masteranzi din sfera de specialitate biblică.

Art.4 - Membrii de onoare

Ca membrii de onoare vor fi nominalizați ceilalți episcopi care patronează Facultățile de Teologie din UBB și care au preocupări de cercetare teologico-biblică .

Din această categorie, ca de altfel și din cea a membrilor activi, vor putea face parte și cercetători din alte domenii, cu preocupări adiacente științelor biblice (filologi, istorici, filosofi, sociologi, psihologi, etc).

Art. 5 - Structura de conducere

Centrul își va constitui o structură de conducere care va avea următoarea componență:

A - Președinți onorifici:

Centrul de studii biblice va avea în frunte, ca președinți onorifici, pe Ierarhii celor 4 Facultăți de Teologie din UBB.

B -Director executiv:

Funcția de director executiv va fi deținută pe o perioadă de 2 ani universitari, prin rotație, de către fiecare Facultate de teologie din UBB, care își va desemna reprezentantul, prin vot secret, după depunerea candidaturii.

Poate candida la funcția de director executiv doar cei care sunt membri activi ai CSB, având aptitudini manageriale și obiective științifice, bine definite, în vederea atingerii unor rezultate viabile în planul cercetării teologico-biblice internaționale.

Acesta se alege, după depunerea candidaturii la sediul CSB, însoțită de un proiect managerial și un CV, prin vot secret, la sediul facultății care urmează să preia funcția de director executiv.

C – Documentarist

Postul de Documentarist al CSB se va ocupa prin concurs. Condițiile de concurs vor fi stabilite ulterior de către membrii CSB. Postul de documentarist va avea un statut stabil și nu se va schimba în funcție de noul director executiv, venit prin rotație la conducerea Centrului.

D – Administrator:

Acesta se va alege în prima ședință a CSB după constituirea noii structuri de conducere. El va fi implicat într-o activitate managerială, de prezentare a proiectelor de cercetare ale CSB, în scopul atragerii de fonduri, colaborări, inițieri de granturi menite să asigure finalizarea proiectelor și acoperirea cheltuielilor activității CSB.

E- Directori de proiect:

Aceștia se vor desemna din rândul celor ce au propus schițe de proiect sau programe, pentru cele două specialități (V.T și N.T.) și care au fost aprobate de către membrii activi ai CSB, rămânând în funcție până la finalizarea proiectului.

Art.6 - Întreaga muncă a membrilor activi ai CSB, implicați în proiecte, va fi remunerată în conformitate cu uzanțele contabile, pe întreaga perioadă a derulării proiectului de cercetare. Resursele de finanțare urmează a fi stabilite ulterior înființării Centrului.

II - Cadrul de funcționare și obiectivele activității științifice a CSB

Art.1- Centrul va funcționa ca structură de cercetare complementară structurilor de cercetare științifică existente în Universitatea “ Babeș-Bolyai”, cu scopul explicit de a lărgi aria dialogului științific și a reconstitui dimensiunea teologic-spirituală a vieții și civilizației societății contemporane secularizată în contextul politic al celor cinci decenii de materialism.

Art. 2- Avându-se în vedere structura confesională diferită a membrilor CSB, Centrul va promova doar cercetarea teologico-biblică neconfesionalizată, respectându-se specificul lingvistic al părților participante la actul de cercetare științifică.

Art. 3 - CSB va desfășura un dialog strict academic și fondat pe argumente științifice, reflectând spiritul ecumenic promovat de UBB.

Art. 4 – Aria de desfășurare a activității Centrului de studii biblice va acoperi următoarele direcții de cercetare:

- *Filologie biblică* cu accent pe promovarea programelor de specializare în limbile clasice ale Bibliei;
- *Isagogie biblică* care să țină seama de rezultatele științifice de prestigiu recunoscute în critica modernă de specialitate;
- *Exegeză biblică* ale cărei rezultate să oglindească cadrul hermeneutic tradițional al Bisericii;
- *Teologie biblică* ținând să acopere hiatusul dintre științele sistematice și cele biblice

Art. 5 - Cadrul de desfășurare al activității Centrului de studii biblice se va dezvolta în următoarele direcții-obiectiv:

A Programe de cercetare de lungă durată:

1. Realizarea unei serii de **Comentarii biblice interconfesionale** de genul EKK (Evangelisch- Katolischer Kommentar)
2. Editarea unei **Biblie comentate** de genul TOB (Traduction oecumenique de la Bible)
3. Alcătuire și editare de **dicționare, cursuri și gramatici practice, enciclopedii biblice, arheologii, etc.**

B Programe de durată medie sau scurtă

1. Elaborarea de *Proiecte de cercetare și Granturi* în conformitate cu cerințele naționale și europene în vederea obținerii de resurse financiare proprii;
2. Realizarea de *parteneriate interne și internaționale* cu marile instituții de profil;
3. În vederea popularizării activității interne, CSB va organiza *conferințe periodice*, de interes general, atât pentru Universitate, cât și pentru societate;

4. *Alocarea de burse* pentru cercetare cadrelor didactice și studenților din fondurile bugetare și din cele extrabugetare;

5. *Editarea volumelor* rezultate din cercetarea de colectiv sau individuală în Seria “Biblioteca Theologica” a Editurii Presa universitară clujeană;

Art. 6 – Articolele din revistele de specialitate vor fi editate bilingv (în limba maternă și o limbă de circulație internațională).

Art. 7 - Sediul Centrului se află în: Str. I.C. Brătianu, nr. 22, Cluj-Napoca.

Art. 8 - Dotarea tehnică și fondul de documentare este alcătuit din: calculatoare, bibliotecă de specialitate, aparatură de multiplicare, mobilierul aferent activității Centrului etc.

III. Obiective în afara programelor de cercetare

Art. 1 – Unul din obiectivele imediate ale CSB, pe lângă programele de cercetare este inițierea demersurilor pentru înființarea *Uniunii Bibliștilor din România* și afilierea acesteia la organizațiile internaționale de profil.

Art. 2 - Formarea unei *biblioteci de specialitate* în cadrul Universității “Babeș-Bolyai”.

Art. 3- Publicarea unui Buletin informativ: “*Theologia biblica*” și a unei reviste de specialitate: “*Sacra Scripta*”;

Alcătuit de:
Membrii Centrului de Studii Biblice

2 . Lista membrilor Centrului de Studii Biblice

Membrii de onoare -Ierarhii celor 4 Facultăți de Teologie
IPS. Bartolomeu V. Anania
IPS. Jakubinyi György
Ep. Pap Géza
PS. Virgil Berce
 - **Prof. Dr. Andrei Marga**- Rectorul Universității "Babeș-Bolyai"

Director executiv -Pr.Prof.Univ.Dr. Stelian Tofană

Documentarist -Stud. Anișoara Tăut

Membrii -Pr.Conf.univ.dr. Ioan Chirilă
 -Lect.drd. Nagy József
 -Asist.drd. Korinna Zamfir
 -Asist.drd. Marius Furtună
 -Lect.drd. Pațulea Călin
 -Lect.drd. Sorin Marțian
 -Prof.dr. Molnár János
 -Lect.dr. Lészai Lehel
 - Prof.Dr.Ladislau Gyémant

Posibilități de contact:

Prof. Dr. Andrei Marga

Tel.Fax. 0264.40.53.00

Pr. Prof. Dr. Stelian Tofană

Tel. 0740-157173

0264.126176

Pr. Conf. Univ. Dr. Ioan Chirilă

Tel. 0264- 190597

0744-697704

Prof.Univ.Dr. Molnár János

Tel: 0264-196834 acasă

0264-190723 decanat

0744-134042 mobil

Dr. Lészai Lehel

Tel: 0264-190723 serviciu

0264-194928 acasă

0745-518041 mobil

e-mail lleszai@rt.ubbcluj.ro

Lect.drd. Sorin Marțian

Tel: 0264-427119

0264-199579

e-mail msorin13@yahoo.fr.

Lect.Drd. Nagy József

E mail: szaxi@apulum.ro

Asist.Drd. Korinna Zamfir

Tel: 0264-418065

0264-430688

czamfir@rocateo.ubbcluj.ro

Pr.Asist.Drd. Marius Furtună

0264-414780-ac.

0264-199579-fac.

e-mail gmfrt@yahoo.it

Lect.Drd. Pațulea Călin

Tel. 0258-710440

0258-710838

0258-712456-acasă

Anișoara Tăut

Tel. 0740-579086

0264-139731

e-mail anisoara_t@yahoo.com

3. Tematica de cercetare a Centrului de Studii Biblice

Preliminarii

Centrul va funcționa ca structură de cercetare complementară structurilor de cercetare științifică existente în Universitatea “ Babeș-Bolyai”, cu scopul explicit de a lărgi aria dialogului științific și a reconstitui dimensiunea teologic-spirituală a vieții și civilizației societății contemporane secularizată în contextul politic al celor cinci decenii de materialism.

Avându-se în vedere structura confesională diferită a membrilor CSB, Centrul va promova doar cercetarea teologico-biblică neconfesionalizată, respectându-se specificul lingvistic al părților participante la actul de cercetare științifică.

CSB va desfășura un dialog strict academic și fondat pe argumente științifice, reflectând spiritul ecumenic promovat de UBB.

Aria de desfășurare a activității Centrului de Studii Biblice va acoperi următoarele direcții de cercetare:

- *Filologie biblică* cu accent pe promovarea programelor de specializare în limbile clasice ale Bibliei;
- *Isagogie biblică* care să țină seama de rezultatele științifice de prestigiu recunoscute în critica modernă de specialitate;
- *Exegeză biblică* ale cărei rezultate să oglindească cadrul hermeneutic tradițional al Bisericii;
- *Teologie biblică* ținând să acopere hiatusul dintre științele sistematice și cele biblice

Cadrul de desfășurare al activității Centrului de studii biblice se va dezvolta în următoarele direcții-obiectiv:

I- Programe de cercetare de lungă durată:

Realizarea unei serii de *Comentarii biblice interconfesionale* de genul EKK (Evangelisch- Katolischer Kommentar)

Realizarea unui astfel de Comentariu va constitui o premieră pentru teologia biblică românească. Proiectul se va extinde pe o perioadă de timp de cel puțin 10 ani și va atrage în desfășurarea lui teologi nu numai din țară, ci și din străinătate.

Proiectul va debuta cu un comentariu la Evanghelia în care se va încerca pentru prima oară armonizarea datelor tradiției patristice, specifică teologiei ortodoxe, cu cele ale tradiției apusene, în special ale celei protestante.

Obiectivul major al unui astfel de comentariu poate fi sintetizat în 2 direcții: cea legată de Isagogia cărții tratate, unde punctele de vedere ale specialiștilor sunt uneori foarte divergente

cea a exegezei propriu-zise unde se va urmări realizarea a ceea ce se cheamă exegeza viitorului- și anume, cea a efectului asupra minții și vieții celui ce o citește.

Editarea unei *Biblie comentate* de genul TOB (Traduction oecumenique de la Bible)

Având în vedere că până la apariția Bibliei jubiliare a Sf. Sinod, editată și adnotată de Arhiepiscopul Bartolomeu V. Anania, edițiile critice ale textului sfânt în limba română nu cunosc o astfel de ediție, noutatea, grandoarea și utilitatea proiectului se impune de la sine.

Coordonatele de dezvoltare și desfășurare a acestui proiect urmează a fi discutate într-o ședință specială a Centrului în care se va încerca o colaborare și cu membrii Societății Biblice Interconfesionale de Traducere a Bibliei în România (SBIR).

Realizarea unei astfel de colaborării, prin intermediul Centrului de Studii Biblice, va da Universității “Babeș-Bolyai” adevăratul contur al ecumenicității care caracterizează relațiile interteologice din interiorul ei.

Ceea ce va da proiectului statut de inedit este atragerea în realizarea lui a specialiștilor și din diferite alte domenii precum filologic, sociologic, filosofic etc. care au o interferență cu problemele specifice unui comentariu biblic.

Alcătuire și editare de *dicționare, cursuri și gramatici practice, enciclopedii biblice, arheologii, etc.*

În această direcție de cercetare se va aborda, cât se poate de repede, problema realizării unui *Dicționar de Spiritualitate Biblică*, primul de acest gen în cultura românească, care va face o inventariere a bibliștilor români, o analiză a direcțiilor lor de cercetare, precum și a interferențelor culturale internaționale și interconfesionale care se reflectă în tematicile abordate, făcându-se astfel o analiză a stadiului cercetării biblice românești pe diferite segmente ale istoriei.

Tot în acest cadru de cercetare se va urmări realizarea unui *compendiu de Istoria limbii ebraice biblice; Istoria scrisului ebraic; a Caietelor practice de Lb. Ebraică biblică.*

În acest context se va realiza un Index al ebraiștilor români menit să evidențieze nivelul și dezvoltarea ebraisticii în mediul românesc, contactele cu societățile ebraistice internaționale și fondul bibliografic de specialitate uzitat de aceștia în procesul educațional căreia au fost circumscrise.

O altă direcție de cercetare, și în care vor fi angajați doar bibliștii vechi testamentari, este aceea a aprofundării cunoștințelor despre Comunitatea iudaică din România, cunoștințe menite să deschidă o nouă perspectivă de dialog interreligios creștin – iudaic.

În perspectivă vom dezvolta și o linie menită aprofundării cunoștințelor de mistică iudaică și de literatură ebraică .

II. Programe de durată medie sau scurtă

1. Elaborarea de *Proiecte de cercetare și Granturi* în conformitate cu cerințele naționale și europene în vederea obținerii de resurse financiare proprii;
2. Realizarea de *parteneriate interne și internaționale* cu marile instituții de profil, în special cu United Bible Society și Studiorun Novi Testamenti Societys (SNTS), în care socități câțiva dintre bibliștii români sunt membri activi.În vederea popularizării activității interne, CSB va organiza conferințe periodice, de interes general, atât pentru Universitate, cât și pentru societate;
3. *Alocarea de burse* pentru cercetare cadrelor didactice și studenților din fondurile bugetare și din cele extrabugetare;
4. *Editarea volumelor* rezultate din cercetarea de colectiv sau individuală în Seria “Biblioteca Theologica” a Editurii Presa universitară clujeană;
5. Unul din obiectivele imediate ale CSB, pe lângă programele de cercetare este inițierea demersurilor pentru *înființarea Uniunii Bibliștilor din România* și afilierea acesteia la organizațiile internaționale de profil.Realizarea unui astfel de obiectiv va da Centrului de Studii Biblice anvergura unui for de referință pe măsura prestigiului Universității care l-a inițiat.

6. Formarea unei *biblioteci de specialitate* în cadrul Universității “Babeș-Bolyai”.
7. Publicarea unui Buletin informativ semestrial : “*Theologia biblica*” și a unei reviste de specialitate, într-o limbă de circulație internațională (engleză, germană, franceză, italiană) intitulată “*Sacra Scripta*”.

Revista “Sacra Scripta” va fi prima revistă de specialitate din spațiul biblic românesc care va face cunoscute rezultatele cercetării biblice din Universitatea noastră în spații ale cercetării biblice contemporane de referință.

Realizarea acestor proiecte va cere timp, bani, forțe intelectuale, conștiente de imperativele și minusurile teologiei biblice românești.

Dacă toate acestea vor fi îndeplinite, Centrul de Studii Biblice din UBB nu va mai fi un Departament de cercetare, ci se va transforma într-o Școală Biblică, de referință, unică în spațiul universitar european. Acesta este obiectivul îndepărtat a proiectelor CSB din UBB.

III. Programe de cercetare în lucru

1 . Unul din proiectele, la care se lucrează deja, este cel intitulat: Aspecte **exegetice ale Thorei în lumina cronologiei clasice**, având ca director de program pe *Prof. univ. dr. Molnar Janos*, de la Facultatea de Teologie Reformată. La acest program vor lucra doar bibliștii vechi testamentari.

Finalitatea acestui program va coincide cu un *Simpozion internațional* care își va desfășura lucrările în luna octombrie a acestui an când va avea loc lansarea primului număr al revistei Centrului “*Sacra Scripta*”.

2. O semnificativă direcție de cercetare, tot pentru acest an universitar este aceea a bibliștilor nou-testamentari care are ca temă: **Teologia ioaneică și sinoptică între tradiție și critica modernă** și care va avea aceeași finalitate ca și cea a programului amintit anterior.

Cercetarea, în acest domeniu, constituie, de fapt, obiectul unui program științific, internațional, având ca director de program pe *Pr. Prof. Dr. Stelian Tofană* și care s-a demarat deja la Facultatea de Teologie Ortodoxă în cadrul masteratului internațional, cu participarea unor bibliști de primă recunoaștere internațională.

În ceea ce privește abordarea științifică a Evangheliei a IV-a, elaborarea proiectului amintit de către bibliștii nouotestamentari ai CSB, în colaborare cu alții din țară și străinătate, cu diversificată sa arie tematică, va însemna, de asemenea, o semnificativă contribuție în cercetarea biblică românească, în domeniul literaturii iohaneice .

3. Amintim în acest context și programul grantului condus de *Pr. Conf. Dr. Ioan Chirilă*, intitulat: “**Biblie și multiculturalitate în Transilvania în secolele XVI – XX**” , la care lucrează deja, la fel, o parte din membrii CSB, proiect care se va derula sub egida CSB.

Cadrul de desfășurare al programului prezentat de *Pr. Conf. Dr. Ioan Chirilă* este următorul:

Activitatea de cercetare va fi desfășurată pe mai multe niveluri de lucru: grupe de studenți; grupe de masteranzi și doctoranzi; colective profesionale de cercetare.

Grupele de studenți vor contribui la repertorierea bibliografic-tematică de specialitate.

Vor fi repertorizate și catalogate principalele fonduri arhivistice clujene: Biblioteca Academiei; Arhivele de stat Cluj Napoca și sucursalele din teritoriul județului (cu orientarea de a acoperi tot spațiul transilvănean); fondul de carte al Bibliotecilor și Centrelor culturale clujene. Activitatea va începe odată cu debutul semestrului II al anului universitar 2002-2003.

Se va face în același timp și o inventariere a principalelor ediții biblice existente în aceste fonduri, iar unde este posibil se va recurge la achiziționarea celor de interes pentru obiectivele de cercetare ale Centrului de Studii Biblice.

Grupele de masteranzi și doctoranzi vor alcătui cronică studiilor biblice românești și străine publicate la zi. Această fișare se va realiza pe suport electronic și va avea în vedere detalierea adreselor de accesare sau achiziționare a respectivelor lucrări.

Masteranzii și doctoranzi vor putea alcătui granturi At, susținute și îndrumate de profesorii de specialitate membri a CSB. Tematica, în prima fază, va viza contextualizarea exegeticii românești mediului exegetic european. Vor fi elaborate studii comparative menite să identifice principalele linii exegetice specifice mediului teologic românesc.

f) Colectivele profesionale se vor constitui din membrii CSB și din colaboratori.